

sapora

na kvalitné
sociálne
služby

osvetový sociálny občasník
nepredajné 3/2025

KAROL ČÁLIK
**POMOC INÝM
JE DÔLEŽITÁ**

**POTLESK
PRE DOBRÉ
SRDCA 2025**

**SOCIÁLNE SLUŽBY
SÚ DOBRÁ
INVESTÍCIA**

**KEĎ
SOLIDARITA
NESTAČÍ**

**UŽ 15 ROKOV CHRÁNIME
PRÁVA OSÔB S POSTIHNUTÍM**

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

**PRÍLOHA
ASOCIÁCIE
POSKYTOVATEĽOV
SOCIÁLNYCH
SLUŽIEB V SR**

Strany 17 – 46

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

Objednajte si externý audit

GENERÁLKA KVALITY

PONUKA

Generálka kvality

► Člen 2 500 € / Nečlen 3 500 €

Generálka kvality

so vzorom štandardov kvality
sociálnych služieb

► Člen 3 500 € / Nečlen 4 500 €

(Prítomnosť 2 kontrolórov 2 dni v ZSS, celková kontrola stavu plnenia štandardov kvality sociálnych služieb, on-line poradenstvo 1 rok od realizácie externého auditu, záverečná správa s odborným posudkom stavu internej dokumentácie a praxe v ZSS spolu so zoznamom odporúčaní čo zlepšiť, prípadná pomoc pri námietkach voči nálezu inšpekcie v sociálnych veciach do 1 roka od výkonu externého auditu).

Stojíme si za tým, čo robíme.

Nemôžeme vám síce garantovať, že úplne rovnako ako my, aj inšpekcia vyhodnotí vašu sociálnu službu. Pretože každá kontrola je do určitej miery subjektívna. Ak však bude u vás Inšpekcia v sociálnych veciach do roka od „Generálky kvality“, a dopadla by výrazne odlišne ako nami realizovaný externý audit, tak vám ponúkame bezplatne pomoc pri formulovaní prípadných námietok.

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR ponúka realizáciu externého odborného auditu „Generálka kvality“

- vyskúšate si kontrolu poskytovanej sociálnej služby bez obáv z následkov
- získate obraz o skutkovom stave miery plnenia štandardov kvality
- zamestnanci zažijú obdobnú kontrolu akú bude vykonávať inšpekcia v sociálnych veciach
- získate odborný posudok na stav internej dokumentácie a praxe
- dostanete odporúčania čo a ako máte zlepšiť v prípade záujmu vám pomôžeme aj s nápravou – či už to bude vzdelávanie zamestnancov alebo spolupráca na tvorbe dokumentácie
- prihláste sa na:
apssvsr.sk/generalka-kvality/

EDITORIAL

sanca

Šanca • osvetový sociálny občasník

Vydáva občianske združenie
NÁRUČ Senior & Junior v spolupráci
s Asociáciou poskytovateľov sociálnych
služieb v SR

ŠÉFREDAKTORKA

Mgr. Anna Ghannamová

EDITOR

Mgr. Mária Miková

REDAKTORI

Mgr. Eva Gantnerová

Mgr. Eva Sládková

Mgr. Mária Miková

Ing. Ivan Bošňák

JAZYKOVÁ ÚPRAVA

Mgr. Mária Miková

ART DIRECTION

Ing. Vladimír Ďurikovič

LAYOUT

Tomáš Mihalovič

OBÁLKA FOTO

iStock

INZERCIA

haraslinova@apssvsr.sk

TLAČ

Alfaprint

EVIDENCIA

EV 2936/09

REDAKČNÁ RADA

Mgr. Anna Ghannamová,

Doc. MUDr. Božena Bušová, CSc., MPH,

Mgr. Mária Miková

Ing. Ivan Bošňák

Nevyžiadané rukopisy a obrazový
materiál nevraciamy. Za obsah inzercie
zodpovedajú inzerenti. Autorské práva
vyhradené.

o. z. NÁRUČ Senior & Junior,
Fedákova 5
841 02 Bratislava
IČO: 30 856 515
e-mail: naruczachrany@naruczachrany.sk
tel: 0903 903 298

dátum vydania: X/2025, 17. ročník

Vychádza s finančnou podporou
Ministerstva práce, sociálnych vecí
a rodiny SR

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

Viac načúvať podriadeným? A kto si konečne vypočuje nadriadených?

Nie náhodou ma zaujal nedávno článok v STARTITUP o lojalite a zmene správania sa zamestnancov. Podľa odborníkov sa vraj začalo radikálne meniť po pandémie: Sú ochotní obetovať stabilitu, keď nedostávajú flexibilitu, férové ohodnotenia a možnosť rásť. Keď si dôvody tejto zmeny rozmeníme na drobné, tak je to rýchle životné tempo, vyššie očakávanie od práce najmä pre generáciu Z, jednoduchšia dostupnosť pracovných príležitostí a túžba po harmonickom rozložení pracovného a súkromného života. Aj nízka, 5 %-tná nezamestnanosť na Slovensku dáva zamestnancom odvahu nerobiť v práci kompromisy. A preto sa radikálne zmenili v SR aj čísla fluktuácie, a to aj v odvetviach, v ktorých bola dlhé roky stabilná. Pohybuje sa v rozmedzí 14 – 16 %, čo je podľa expertov „rekordná úroveň“, keďže za zdravá sa podľa odborníčky z personálnej agentúry Lugea & Maklér Kataríny Nováckovej Rudinskej, má pohybovať iba od 5 – 7 %. Nuž tak si pripomeňme fluktuáciu v sociálnych službách za rok 2023 z údajov IS SOS: Len z novoprijatých zamestnancov, ktorí odpracovali v tomto odvetví iba rok a menej, to bolo až 34 %! náš sektor teda láme rekordy rekordov. Manažéri sociálnych služieb, najmä od stredu na západ Slovenska, nerobia nič iné iba pohovory, odhlasovanie odchádzajúcich a prihlasovanie prichádzajúcich zamestnancov. S nulovou nádejou na zmenu. Vymýšľajú bonusy, o ktorých sa našim mamám, vstávajúcim každé ráno o štvrté do roboty, ani nespávalo: od dovolení navyše, cez teambuildingy, raňajky so smooty zadarmo, zdravotné pripoistenie, preplácanie MHD, masáže a ubytovanie pre cezpoľných úplne zadarmo... Každý rok pridáte nový bonus, nový nápad a o pol roka sa to stáva samozrejmosťou, ktorá už nikoho nemotivuje. Vraj jediné, čo môže zmeniť správanie zamestnancov v sociálnych službách, je navýšenie miezd. Fakt? Ale potom sa dozvieme, že raditelia mnohých verejných zariadení vybojovali pre

svojich podriadených dokonca 13, či 14-té platy (aj keď sa o tom „nesmie“ hovoriť). No a výsledok žiadny! Tak, kam sa ešte dá ísť? Pekne znejú tie rady v článkoch: „Ak si chce zamestnávateľ udržať zamestnancov, musí pochopiť, že okrem platu rozhoduje celková spokojnosť v zamestnaní, firemná kultúra, možnosti práce na diaľku, osobný rast. Že nadriadení majú byť lídri a nie šéfovia...“ Prepáčte, ale kde je druhá strana mince? Kto a kedy začne konečne hovoriť o prirodzených povinnostiach zamestnancov? Že je normálne neprísť do práce pod vplyvom alkoholu, že by malo byť povinnosťou dodržiavať pracovný čas a nemať na každý deň meškania novú výhovorku. Že zvýšenie mzdy si pýtam po nejakom čase, keď ukážem aký som šikovný, že si nepletiem veľkorysosť nadriadeného so slabosťou, že nebudem zneužívať firemné výhody a podvodne sa obohacovať na značke zamestnávateľa, že sa budem tak obyčajne slušne správať ku každému, kto sa slušne správa ku mne... Každý z riaditeľov, vrátane mňa, by sme o podobných skúsenostiach mohli písať knihy, nielen články. Ale kto kedy bude počúvať „naše požiadavky“!? Keď riadiace pozície v sociálnych službách povedia, stačilo? Keď sa naplnia nepriaznivé prognózy našej európskej strešnej organizácie EAN, podľa ktorej začne byť v roku 2030 v celej Európe nedostatok manažérov v sociálnych službách? **To už bude neskoro. Nečakajme. Nik iný to za nás nevyrieši. Len my sami. Odovzdávajme si skúsenosti, dávajme dobré príklady: aj skvelých manažérov aj skvelých zamestnancov. Na rok 2026 pripravíme k tomu sériu webinárov. Napokon aj Dobré srdce 2025 je plné skvelých inšpirácií. Je nádejou, že zdravé tímy a zdravé prajné vzťahy na pracovisku sa dajú budovať. Nevzdávajme to.**

Anna Ghannamová,
predsedníčka APSS v SR

15 ROKOV S DOHOVOROM OSLÁVILI ODBORNOU KONFERENCIOU

V LETE TOHTO ROKA SI SLOVENSKO PRIPOMENULO 15 ROKOV OD RATIFIKÁCIE DOHOVORU OSN O PRÁVACH OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM (ĎALEJ LEN DOHOVOR). TÝM SA SLOVENSKÁ REPUBLIKA ZAVIAZALA ODSTRÁNIŤ BARIÉRY V PRÍSTUPE A DISKRIMINÁCIU OSÔB SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM, PODPOROVAŤ ICH INKLUZÍVNE VZDELÁVANIE, NEZÁVISLÝ ŽIVOT A ICH ÚČASŤ NA SPOLOČENSKOM ŽIVOTE. REÁLNE TO ZNAMENÁ, ŽE ŠTÁT MÁ POVINNOSŤ PREMIETAŤ DOHOVOR DO LEGISLATÍVY, POLITÍK A PRAXE.

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky ako hlavným kontaktným miestom pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím zavŕšil oslavu ratifikácie Dohovoru 17. septembra 2025, zorganizovaním Medzinárodnej odbornej konferencie v Bratislave.

Cieľom tohto odborného podujatia bolo z rôznych uhlov analyzovať, čo všetko sa spoločným úsilím aktérov v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím podarilo za 15 rokov zmeniť, a tým skvalitniť život ľudí so zdravotným postihnutím, a zároveň sa pozrieť na to, aké výzvy nás ešte čakajú.

Dohovor má neodmysliteľný dopad na životy všetkých ľudí so zdravotným postihnutím, ktorí tvoria viac ako 15 % populácie, ich blízkych, priateľov, kolegov, ale aj na celú našu spoločnosť. Implementácia Dohovoru sa odráža v životných príbehoch ľudí, vďaka Dohovoru sa ich cesta v spoločenských a rodinných vzťahoch skvalitňuje a nadobúda dôstojnejší charakter. „Najdôležitejšou súčasťou konferencie boli samotní ľudia so zdravotným postihnutím, ktorým sme chceli vytvoriť priestor zdieľať, čo sa v ich živote od ratifikácie Dohovoru zlepšilo, ako vnímajú svoje možnosti žiť nezávislým a dôstojným spôsobom, byť plnohodnotnou súčasťou spoločnosti,“ zdôraznila komisárka Zuzana Stavrovská.

Dohovor je záväzkom

Prezident Slovenskej republiky Peter Pellegrini vo svojom príhovore vyjadril podporu krokom smerujúcim k pomoci ľuďom so zdravotným znevýhodnením. „Ako krajina sme sa zaviazali, že k ľuďom so zdravotným znevýhodnením budeme pristupovať ako k rovnoprávnym. Že budeme odstraňovať bariéry, ktoré ich oddeľujú od spoločnosti,“ uviedol. Zmenu pohľadu na ľudí so znevýhodnením považuje prezident SR za jeden z najdôležitejších efektov dohovoru. „Nevidíme v nich pacientov, klientov, objekty opaterť či starostlivosti, ale predovšetkým rovnoprávných občanov. Ľudí so svojimi záujmami, názormi, postojmi a potrebami, ale aj s veľkým potenciálom. Statočne a vytrvalo prekonávajú prekážky, ktoré im osud postavil do cesty,“ konštatoval P. Pellegrini. Hlavným kontaktným miestom pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Minister Erik Tomáš, a predtým jeho predchodcovia, citlivo vníma potreby ľudí, ktorí sú odkázaní na pomoc – aj na pomoc

štátu. „Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím je záväzkom, aby sa zdravotne znevýhodnení ľudia cítili a boli plnohodnotnými členmi spoločnosti. Nepotrebuje ľútosť, ale príležitosť a úlohou celej spoločnosti je otvárať týmto ľuďom dvere, aby si dokázali naplniť svoje túžby rovnako ako všetci ostatní. Na rezorte práce sme počas uplynulých rokov prijali významné opatrenia pre odkázaných ľudí, ktoré vznikajú v sociálnom dialógu s tými, ktorých sa priamo týkajú a na mnohých ďalších opatreniach pracujeme. Dohovor je mostom medzi minulosťou, keď sa zdravotne znevýhodnení ľudia cítili vylúčení a budúcnosťou, v ktorej ich vidíme ako plnohodnotných členov spoločnosti. Urobme všetko pre to, aby tento most neostal len symbolom,“ zdôraznil minister práce, sociálnych vecí a rodiny Erik Tomáš.

Európske inšpirácie

Prvá časť odbornej konferencie patrila prezentáciám ochrancov práv osôb so zdravotným postihnutím z Českej republiky, Poľska, Rakúska a Chorvátska, ktorí predstavili svoje skúsenosti s implementáciou Dohovoru vo svojich krajinách. Podľa komisárky Zuzany Stavrovskej zaznelo veľa príkladov dobrej praxe zo zahraničia a vecí, ktoré by bolo možné spraviť aj na Slovensku. „Veľkou výzvou a inšpiráciou je to, že v krajinách, ktorých zástupcovia sa zúčastnili na konferencii, už majú ľudia so zdravotným postihnutím podľa zákona plnú spôsobilosť na právne úkony a legislatívne zakotvené podporované rozhodovanie, aby mohli sami rozhodovať o veciach, ktoré sa ich dotýkajú. Na Slovensku je v istých prípadoch možné spôsobilosť obmedziť a za zdravotne znevýhodnených koná opatrovník, ale od roku 2016 ich už nemožno spôsobilosti na právne úkony pozbaviť,“ uviedla Zuzana Stavrovská. Minister práce, sociálnych vecí a rodiny Erik Tomáš k tomu povedal, že na Slovensku čerpáme z českých skúseností pri presadzovaní reformy financovania sociálnych služieb. „Najpodstatnejšia zmena bude tá, že človek dostane príspevok a sám sa rozhodne, na akú sociálnu službu ho použije,“ avizoval E. Tomáš. Diskusia po prezentáciách zahraničných hostí bola zameraná na posilnenie spolupráce v oblasti presadzovania práv osôb so zdravotným postihnutím v rámci Európy.

Jedna z ocenených organizácií – Slovenský paralympijský výbor (zľava moderátorka Andrea Vadkerti, Michal Hasara z SPV, predseda SPV Ján Riapoš, paralympionička Veronika Vadovičová, komisárka Zuzana Stavrovská, minister Erik Tomáš a autor ocenenia Achilles Sdoukos)

Príhovor prezidenta SR Petra Pellegriniho

Kľúčové fakty a míľniky pri implementácii Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím:

- **Ratifikácia a účinnosť:** Vláda schválila ratifikáciu 10. 2. 2010, NR SR súhlasila 9. 3. 2010; prezident ratifikoval 28. 4. 2010; listina bola uložená u depozitára 26. 5. 2010 a DOHOVOR pre SR nadobudol platnosť 25. 6. 2010 (s výhradou k čl. 27 ods. 1 písm. a).
- **Opčný protokol:** Slovensko ratifikovalo spolu s dohovorem v roku 2010.
- **„Focal point“ a koordinácia:** Rezort práce (MPSVR) – kontaktné miesto; strategické dokumenty a priebežné správy sú zverejnené na portáli MPSVR.
- **Nezávislý monitor (čl. 33(2)):** Od r. 2015 funguje Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím ako nezávislý mechanizmus monitorovania Dohovoru.

Príhovor ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR Erika Tomáša

Výzvy mimovládok

V druhej časti konferencie odzneli príspevky slovenských mimovládnych organizácií zastupujúcich ľudí so zdravotným postihnutím – Slovenského fóra osôb so zdravotným postihnutím, Združenia na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR, Ligy za duševné zdravie, Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Asociácie nepočujúcich Slovenska, Belasého motýľa o. z., Aliancie zriedkavých chorôb, Slovenského paralympijského výboru a Platformy rodín detí so zdravotným znevýhodnením. Predstavili svoje návrhy na zlepšenie prístupnosti, inkluzie a podpory nezávislého života.

„Implementáciu Dohovoru Slovenskou republikou vnímame ako záruku, že štát má záujem odstraňovať diskrimináciu osôb na základe zdravotného znevýhodnenia a presadzovať, chrániť a zabezpečovať základné slobody pre všetkých,“ uviedla vo svojej prezentácii predsedníčka občianskeho združenia Belasý motýľ Andrea Madunová. Predseda Slovenského paralympijského výboru Ján Riapoš hovoril o iniciatíve, ktorá združuje doteraz najväčšiu koalíciu medzinárodných organizácií zo sveta športu, ľudských práv, politiky, obchodu, umenia a zábavy – WeThe15. „Jej cieľom je zmeniť život viac než jednej miliarde ľudí so zdravotným znevýhodnením na celom svete. Bolo by dôležité, aby si aj Slovensko uvedomilo

tento negatívny trend, keďže počet ľudí so zdravotným znevýhodnením narastá, a nie klesá,“ zdôraznil Ján Riapoš. Podľa neho je potrebné vybudovať na Slovensku centrá, kde bude pod jednou strechou komplexná starostlivosť o ľudí po vážnych dopravných nehodách. Všetci zástupcovia občianskych združení hovorili o potrebe skvalitňovať životy ľudí s akýmkoľvek zdravotným znevýhodnením, pretože každý jeden človek môže byť prínosom pre spoločnosť.

Živé európske právo

Tretia časť konferencie bola zameraná na reflexiu súčasného stavu implementácie Dohovoru na Slovensku a jeho ďalšie smerovanie. Svoj odborný pohľad priniesol aj profesor ústavného práva Ján Svák. Podľa neho sa Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím stáva „živým“ európskym právom tromi cestami. „Prvou prostredníctvom výkladu Ústavy SR, ktorý je predmetom prieskumu Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) a vytvára tak zo slovenských prípadov prameň živého európskeho práva. Druhou prostredníctvom ratifikácie Dohovoru Európskou úniou a zároveň inkorporovaním Dohovoru do primárneho práva EÚ. Tretou ako samostatná metóda prieskumu ESLP, ktorá zaradila Dohovor priamo do živého medzinárodného práva,“ priblížil

profesor. V rámci tejto časti prezentovala svoje bohaté skúsenosti z praxe aj komisárka Zuzana Stavrovská.

Umelecký prínos

Ľudia s rôznym druhom zdravotného postihnutia na konferencii prezentovali svoje jedinečné skúsenosti v rámci samostatného diskusného panelu. Tiež predstavili rôznorodú činnosť svojich občianskych združení formou propagačných materiálov, svoje zručnosti pretavili do tvorby „Darčekaov s dušou“ pre účastníkov konferencie a obohatili program konferencie svojimi umeleckými vystúpeniami. Operné árie spieval Marián Bango – charizmatik nevidiaci umelec s výnimočným hlasom a veľkým srdcom, často označovaný ako „slovenský Bocelli“. Vystúpili aj deti – mladé talenty zo Spojenej základnej školy pre žiakov s telesným postihnutím Samuel Helt (vítaz národného kola recitačnej súťaže) a Florián Kubiš (2. miesto v krajskom kole speváckej súťaže Husľový kľúčik). V hlavnej konferenčnej sále boli vystavené obrazy, ktoré namaľovali ľudia so zdravotným znevýhodnením – na tému ako oni vidia svoje ľudské práva. Obrazy poslali zástupcovia ich autorov na Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, a tie boli neskôr vybrané do knihy profesora Jána Sváka „Medzinárodnopráva ochrana osôb so zdravotným postihnutím“.

Nevidiaci spevák Marián Bango

Komisárka Zuzana Stavrovská s predsedníčkou Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR Annou Ghannamovou a moderátorkou Andreou Vadkerti

Zaslúžené ocenenia

Záver odbornej konferencie bol venovaný oceňovaniu občianskych združení, ktoré sa svojou prácou a aktivitami najviac zasadili za šírenie myšlienok Dohovoru a ich uplatňovaní v praxi. Komisárka Zuzana Stavrovská spolu s ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny Erikom Tomášom odovzdala Ocenenie za výnimočný prínos v oblasti presadzovania práv osôb so zdravotným postihnutím na Slovensku šiestim odborníkom z mimovládnych organizácií.

Ocenenie získali Branislav Mamojka (Slovenské fórum osôb so zdravotným postihnutím), Iveta Mišová (Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR), Andrea Madunová (Belasý motýľ o. z.), Ján Podolinský (Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska), Monika Fričová (Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením) a Ján Riapoš (Slovenský paraolympijský výbor).

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím od 25. júna 2025 uverejňoval na svojom webovom portáli seriál, kde v odborných textoch právnicki úradu priblížili úspechy, ale aj výzvy jednotlivých článkov Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. „Veľa vecí sa nám podarilo implementovať do nášho práva, ale máme aj mnoho výziev, čo

Čo sa podarilo z DOHOVORU implementovať?

- **Inštitucionálne ukotvenie DOHOVORU:** určené kontaktné miesto, zriadený nezávislý monitor (Komisár), pravidelné národné programy a správy plnenia
- **Právny a strategický posun k inklúzii v školstve (od 2021):** definovanie inklúzie v legislatíve, rozširovanie poradenského systému a školských podporových tímov.
- **Rozvoj rámcov pre deti so ZP:** stratégia ranej intervencie 2022–2030; medzinárodný rámec UNICEF/EÚ (2024) pre podporu inklúzie v systéme náhradnej starostlivosti.
- **Priebežné plánovanie v sociálnej oblasti:** aktualizovaný Národný program 2021 – 2030 – dáva jasné úlohy rezortom a samosprávam (napr. prístupnosť, posudkový systém, služby v komunite).

Čo sa dlhodobo nedarí alebo napreduje pomaly? (podľa výboru OSN a odborných zdrojov)

- **Inkluzívne vzdelávanie – prax zaostáva za rámcami:** Výbor DOHOVORU už v roku 2016 vyjadril znepokojenie nad nedostatočnými opatreniami na skutočne inkluzívny systém a vyzval ukončiť segregáciu; rovnaké témy sa objavujú aj v neskorších podaniach.
- **Pomalá deinštitucionalizácia a slabé komunitné služby:** opakované odporúčania posilniť služby v komunite a financovanie; medzinárodné analýzy (2024–2025) volajú po zrýchlení DI. Zásadná zmena sa očakáva po splnení mýlnikov Plánu obnovy v komponente 13: už prijatou reformou Posudkovej činnosti a chystanou reformou financovania sociálnych služieb.
- **Fragmentovaný posudkový/kompenzačný systém:** Národný program 2021 – 2030 sám ukladá úlohu zjednotiť posudkový systém a zlepšiť koordináciu medzi sociálnymi službami a kompenzáciami – čo mala vyriešiť reforma Posudkovej činnosti, ktorá sa len teraz implementuje do praxe.
- **Dáta a monitorovanie:** opakovaná potreba lepších štatistík a indikátorov pre osoby so zdravotným postihnutím (potvrďuje aj ŠÚ SR a správy k Národnému programu).

Súhrn po 15 rokoch (2010 – 2025)

„Na papieri“ vznikol solídny rámec (národné programy, monitorovací orgán, stratégie pre školy, DI a ranú intervenciu a bola prijatá reforma Posudkovej činnosti, ktorá zjednotila posudky a kompenzácie).

„V teréne“ však pretrvávajú pomalá realizácia najmä v inkluzívnom vzdelávaní a v DI. Chýbajú aj lepšie dáta a systematické monitorovanie výsledkov. **Ľudia so zdravotným postihnutím majú v SR rovnaké ľudské práva ako všetci ostatní.**

musíme urobiť, aby sa naplnil Dohovor,“ skonštatovala komisárka Zuzana Stavrovská.

„Na čo môžem byť pyšná je, že sme rokmi dosiahli zmenu myslenia ľudí. Náš úrad poukazuje na to, že aj ľudia so zdravotným postihnutím majú mať šancu pracovať na otvorenom trhu práce, tvoriť umelecké diela a vystavovať ich. Žiť v bytoch bez bariér a komunikovať bez bariér. Som rada, že sa podarilo dostať do návrhu Občianskeho zákonníka inštitút podporovaného rozhodovania a verím, že to bude schválené. Cieľom je, aby žiadny človek nemal obmedzenú spôsobilosť na právne úkony.“

Podľa komisárky Zuzany Stavrovskej, sú pred nami ešte ďalšie veľké

výzvy, čo treba zlepšiť. *„Výzvou je určite vzdelávanie detí so zdravotným postihnutím. Mnohé deti boli školami odmietnuté. Máme podnety od rodičov detí so zdravotným postihnutím, ktorí sa sťažujú, že ich dieťa odmietli vzdelávať v dvoch či troch školách. Toto by sa nemalo stávať. Každá škola by mala aj s pomocou podporných tímov vedieť vzdelávať dieťa, ktoré má problémy s učením. Hoci bojujeme proti architektonickým aj komunikačným bariéram, stále sú mnohé budovy škôl neprístupné všetkým deťom so zdravotným znevýhodnením,“* dodala Z. Stavrovská.

Štefánia Kačalková
Foto: Adam Kováč, ÚKOZP a iStock

HARTMANN

Stvorené pre zmenu

Vzorka
ZADARMO
moliklub.sk

Nová generácia vložiek MoliCare® na spoľahlivú ochranu pri úniku moču

- ✦ **Okamžitý pocit sucha** až o 83% rýchlejšia absorpcia*
- ✦ **Maximálne pohodlie** udržiavajú vyvážené pH
- ✦ **Diskrétno nosenie** až o 29% tenšie*

Viac informácií získate na bezplatnej linke
0800 100 150 alebo navštívte **moliklub.sk**.

* V porovnaní s predchádzajúcou generáciou vložiek MoliCare® premium lady

ŽIVOT KAROLA ČÁLIKA, DLHOROČNÉHO ČLENA DIVADLA NOVÁ SCÉNA A JEHO UMELECKÉHO RIADITEĽA, BOL PLNÝ DRAMATICKÝCH UDALOSTÍ. NA SVET PRIŠIEL ZA BOMBARDOVANIA LIETADIEL, V DVADSIATICH ROKOCH STÁL PRED HLAVŇOU SOVIETSKEHO VOJAKA, AKO TRIDSATROČNÝ PREŽIL INFARKT, ALE JEHO MNOHOROČNÉ PÔSOBENIE NA DIVADELNÝCH DOSKÁCH MU PRINIESLO DO ŽIVOTA OVEĽA VIAC DRAMATICKEJŠÍCH UDALOSTÍ NEŽ SAMOTNÝ ŽIVOT. PROSTREDNÍCTVOM SVOJICH POSTÁV, KTORÉ PREŽIL NA SCÉNE, ŠÍRIL SMÚTOK, BOLEŠŤ, ALE NAJMÄ HUMOR A RADOSŤ.

Vždy ste chceli byť hercom?

Asi áno, lebo s hraním som začal už po príchode na svet. Nad Trnavou lietali ruské lietadlá, ktoré bombardovali neďaleký nemecký sklad pohonných hmôt a rodičia sa preto schovávali v pivnici. Keď to však na mamičku prišlo, vyšli hore do izby a tam som sa pätnásteho marca v roku 1945 narodil. A začal som s hraním, lebo som sa robil, že nedýcham. Až keď mi dali zopárkrát po zadku, tak som s tým hraním načas prestal. Ale toto je iba moja, zábavná verzia môjho príchodu na svet, lebo v skutočnosti to bolo asi oveľa viac napínavé a dramatické. Ten už sku-

prešitou cvernou cez prst a už ma do toho nenútili. Mohol som mať asi päť rokov. Strašne som plakal a hoci ma to veľmi nebolelo, už len ten pohľad na cvernu, ktorá mi visela z oboch strán prsta, mi spôsoboval bolesť. Radšej ma teda podporovali v tom, čo ma naozaj bavilo, teda v herectve a možno to tak aj malo byť, lebo o salón sme prišli. V päťdesiatom druhom roku, po zoštátnení súkromného majetku, nám krajčírsky salón komunisti zatvorili a deda so synmi vyhlásili za kapitalistov, hoci boli iba drobní živnostníci. Nikoho nevykorisťovali, iba ak seba samých. Ale to nikoho nezaujímalo.

Spevohry Novej scény Gizely Veclovej aj umelecký šéf spevohry, režisér Bedřich Kramosil, šéfdirigent Zdeněk Macháček a choreograf Boris Slovák. Testovali ma, či sa na túto postavu hodím a asi som uspel, lebo rolu som dostal a bol to vlastne môj prvý dotyk s Novou scénou. Ale po skončení vysokej školy som ešte musel narukovať do Vojenského umeleckého súboru, kde sme s Mariánom Labudom, Paľkom Mikulíkom a Stanom Dančiakom spetrovali divadelnými a hudobnými vystúpeniami vojenský život.

Vás počas vojenskej služby zastihla aj okupácia.

Okupácia ma zastihla v Litoměřiciach. Kráčali sme po námestí a z pravého rohu ulice počujeme čudný hukot. Akoby sa presúvali kombajny. Hore na tých vozidlách, ktoré sa k nám blížili z tmy, totiž svietili svetlá ako na kombajnoch. A ani nám len nenapadlo, že to môžu byť tanky. Bol to šok. Oproti nám išli tanky v bojovej pohotovosti. Edo Ambróz, ktorý teraz žije v Kanade, vybral hracie karty a hodil ich do tanku. Reťazové pásy ich hneď zošrotovali. Akurát guľový kráľ vyletel z pásov neporušený. Možno ako symbol, že nám priviezli „gulľky“. Zrazu vidím, ako jeden vojak z tanku mieri na mňa pištoľou. Našťastie, ten vojak nevystrelil.

Pred vojenčinou ste už nastúpili za stáleho člena Spevohry Divadla Nová scéna.

Bol som považovaný za herca, speváka, ale pozitívne hodnotili aj moje pohybové schopnosti. A táto trojedinosť sa hodila práve do tohto súboru zloženého z vynikajúcich spevákov. Neznamenal to však, že budem účinkovať iba v spevohre. Nová scéna bola v čase môjho nástupu dvojzložkovým divadlom. S činoherným a so spevoherným súborom, a to znamenalo, že aj keď som bol sólistom spevohry, účinkoval som tiež v mnohých predstaveniach činohry. Prvý veľký úspech prišiel s rolou Barnábaša v muzikáli Hello, Dolly!, kde som hral opäť po boku Ivana Krajčička. Tešil som sa, keď som sa v novinách dočítal, že nás považujú za novú dvojicu, pre ktorú by sa oplatilo napísať muzikál. Situácia v Československu sa však po roku 1968 dramaticky zmenila. Svetové a najmä broadwayské tituly, ktoré boli ťahákom na Novej scéne, sa postupne prestali hrať a ani pre nás s Ivanom nikto žiadny muzikál

VOLAJÚ MA CHARLIE

„POMOC INÝM JE V ŽIVOTE DÔLEŽITÁ...“

točnejší náznak herectva prišiel o pár rokov neskôr. Bol som na predstavení kočovnej spoločnosti českého bábkara Matěja Kopeckého a už som sa od toho nevedel odpútať. Keď som si pod stromčekom našiel bábkové divadlo, bol to zázrak a s figúrkami som hral pre rodinu vlastné divadlo. Aj som vyberal vstupné po pár halieroch.

Váš otec a strýkovia však boli krajčírmi. Nerozmýšľali ste časom aj o tomto povolani?

Môj dedo mal krajčírsky salón na Pekárskej ulici v centre Trnavy, v ktorom pracoval on a jeho traja synovia, teda môj otec a jeho dvaja bratia. Mamička sa starala o deti, o mňa, moje dve sestry, Martu a Riu, a neskôr aj o najmladšieho brata Lajka. Čo sa týka remesla, naši videli, že to asi nebude možné, lebo ja som sa síce okolo šijacej mašiny motal, ale raz sa to skončilo

Starý otec už bol na dôchodku, ale otec spolu s bratom museli ísť pracovať na stavbu Bujanovského tunela. Namiesto ihly a nožníc dostali do rúk krompáče a lopaty.

Pre nadchádzajúci režim bolo asi neprijateľné aj to, že vaša rodina bola hlboko veriaca a vy ste ministrovali v kostole.

Mama spievala v cirkevnom spevokole a ja som už ako desaťročný ministroval v Katedrále svätého Jána Krstiteľa, ktorej sa hovorilo aj Invalidský či Univerzitný kostol. A ako dvanásťročný som tam už nahrádzal kostolníka. Ten totiž zomrel a vtedy nebolo ľahké zohnať nového. Kostolníka som robil až dovtedy, kým sa nenašiel ktorýsi penzista. Ale ja som sa nesažoval. Úlohu kostolníka som vnímal ako poctu. Už zavčasu rána som kráčal na svätú omšu a zvonil na

veľkom zvone, ktorý ma pri dozvňaní vynášal do vzduchu aj štyri metre. Bol to úžasný pocit.

Ako vašu kresťanskú výchovu a ministrovanie niesli v škole?

Aj pre mnohých učiteľov bola nová situácia nepochopiteľná. Ale ak nastala nejaká významná udalosť, prednosť medzi žiakmi dostali tí uvedomelí.

Hovoríme o detstve, ktoré je v našom živote základom. Čomu vdáčíte, že ste aj teraz, čerstvo po osemdesiatke, v dobrej kondícii?

Celý život milujem pohyb, aj keď teraz ma trápia kolená. Ako dieťa som však nedokázal chodiť krokom. Všade som bežal. Do obchodu, do školy, do hudobnej školy, aj do kostola. Dokonca v šiestich rokoch som na požičanej kolobežke vyhral počas Medzinárodného dňa detí detský okruh Trnavy.

A v trinástich, tiež na požičanom bicykli, malý okruh Trnavy. Takže vedel som sa nadchnúť aj pre šport a hrával som žiacky futbal za Spartak Trnava. A hoci sa to bude zdať zvláštne, ale vo veľkej kondícii ma udržiavala aj hudba. Spieval som s dedom v spevokole, hral som na husliach, na gitare, neskôr, keď sme si so spolužiakmi na strednej škole založili kapelu R 45, tak som hral na bicích. Spojenie pohybu, hudby a potom aj divadla ma viedlo k tomu, že ešte aj v tomto veku hram. A teším sa z toho.

Ako ste zvládali v mladosti prechod z Trnavy do veľkej Bratislavy?

Na prijímacie pohovory som išiel do Bratislavy ako šestnásťročný. Vtedy pohovory trvali jeden deň a študent sa musel postupne prepracovať až do takzvaného štvrtého skrutínia. Skúšali nás z prednesu, pohybu, rytmiky, museli sme predviesť pohybovú etudu a, samozrejme, dialóg. Komisii, ktorá nás skúšala, predsedal významný herec a režisér, národný umelec, profesor Karol L. Zachar, ktorý sa stal mojím ročníkovým vedúcim. V komisii boli aj národný umelec, profesor Viliam Záborský, národný umelec, profesor Jozef Budský

a z Hudobnej katedry národný umelec, operný spevák, člen Slovenského národného divadla Dr. Janko Blaho, ktorý chcel, aby som paralelne študoval na Hereckej a Hudobnej katedre, no na rektoráte to nedovolili. Dovtedy sa také niečo na škole nestalo. Takže som ostal na herectve a na hodiny spevu som chodil za Jankom Blahom domov. Aj vďaka nemu a jeho rodine som sa cítil v Bratislave dobre. Dával mi súkromné hodiny a aj keď som robil konkurz na Novú scénu, bol to on, kto si sadol za klavír a sprevádzal ma na moju prvú rolu v operete Modrá ruža.

...tá prvá rola prišla dokonca už počas vysokej školy.

Bol som vo štvrtom, absolventskom ročníku, keď som dostal pozvanie z Divadla Nová scéna na konkurz do operety Modrá ruža. Mal som alternovať hlavnú postavu s Ivanom Krajčičkom, vtedy a ešte dlho potom hviezdou hudobno-zábavného žánru. To, že spievam, hram a som aj pohybovo nadaný, sa vedelo. Na študentské predstavenia chodili režiséri aj herci a vyučovali nás známi umelci. V divadle na konkurze to už bol krst ohňom. V konkurznej komisii sedeli okrem Ivana Krajčička a sólistky

už nenapísal. Spolupracovali sme však naďalej na iných projektoch.

Vo vašom tvorivom období, v čase keď si divadlo presadilo muzikály, ste počas predstavenia Plné vrecká peňazí, dostali infarkt. Mali ste len niečo vyše tridsať rokov. Čo sa stalo?

V tom období som hral veľa v divadle, nakrúcal som seriál a chodil nahrávať do rozhlasu. V priebehu jedného mesiaca som mal dvakrát chrípku. Bral som antibiotiká, ale chorobu som nevyležal. Nebol na to čas. Mal som horúčku, ktorá našťastie zmizla, no koncom mesiaca sa objavila opäť. V jeden večer na predstavení mi nebolo dobre. Čítil som, ako mi trpnu ruky. Akoby mi niekto silno stláčal zápästie. Ale predstavenie som odohral. Doma mi bolo už horšie. Manželka volala na pohotovosť, ale keď im povedala, že mám tridsať rokov, vtedy bola v Bratislave chrípková epidémia, zľahčovali to. Napokon sanitka predsa len prišla, celá bytovka bola hore nohami, lebo všetci si mysleli, že manželka ide rodiť. Bola totiž vtedy tehotná a každý sa jej ponúkal, či jej netreba s niečím pomôcť. A zatiaľ bolo treba ratovať mňa. To, že je to vážne, zistili, až keď mi urobili na pohotovosti EKG. Hneď som počul, ako mi lekár vraví – zostaňte sedieť. A už volal sanitku, ktorá ma odviezla do nemocnice na Mickiewiczovej ulici. Tam ma potom vozili po všetkých vyšetreniach a musel som si v nemocnici istý čas poležať.

Zotavil som sa až v kúpeľoch na Sliachi. Vraj to bol atypický posterolaterálny infarkt (bočnozadný), no odvtedy som, chvalabohu, zdravotné problémy so srdcom nemal.

Ale hádam v najznámejšej filmovej komédii Pacho, hybský zbojník, ste si zlomili nohu.

Nádherný film, ale náročné nakrúcanie. Jednu časť filmu sme nakrúcali neďaleko Bratislavy, v kameňolome na Devínskej Kobyle. A práve vtedy, v auguste v sedemdesiatom piatom roku, bolo veľmi horúce leto. Skaly boli rozpálené a človek mal pocit, akoby bol v peci. Moja postava zbojníka Jana bola pre mňa prelomová. Tešil som sa, že si ma režisér Martin Ťapák vybral do zbojníckej družiny, no ale pri nakrúcaní som naozaj zažil aj nepríjemnosť. Keď nás hnali pandúri, na prudkom svahu som zakopol o pažbu pušky a zlomil som si kosť pod kolenom. Nebola to veľká fraktúra, ale mal som bolesti a dostal som horúčku. Noha musela do sadry. Na niektorých záberoch ma preto zastupuje dabľer. Na tých, kde som od chrbtu. A na zábere, keď je pasovačka medzi Dušanom Blaškovičom, ktorý bol dovtedy vodcom našej družiny, a Pachom, Jožom Kronerom. Ja sedím pod stromom na súdku a zasadrovajú nohu mám prikrýtu čerstvou trávou. Tento strom stále stojí a vedie k nemu turistická cestička. Ako spomienka na Pacha, hybského zbojníka.

Stoj, tristo hmených! Táto veta hádam už aj zľudovela. Ale váš hlas máme mnohí zakódovaný aj v podobe strýka Držgroša.

Neviem, ako je to v súčasnosti, ale pred rokmi, keď v televízii bol seriál Káčerovo naozaj veľmi obľúbený, stačilo prehovoriť a už som videl tú detskú radosť v očiach. Raz večer mi dokonca zavolať Julo Satinský a vraví: „Moje deti nechcú veriť, že strýko Držgroš je môj dobrý kamarát. Povedz im niečo do telefónu.“ Tak som sa im snažil niečo povedať hlasom Držgroša, ale musím sa priznať, že vôbec nie je jednoduché hovoriť hlasom animovanej postavičky, keď ju pred sebou nevidíte na obraze. Zmohol som sa iba na Lui, Dui a Hui, čo boli mená mojich troch nezbedných synovcov. Lucka a Janko však boli spokojní a to ma potešilo.

Aj dnes občas dabujete, ale stále vás môžeme vidieť na Novej scéne v muzikáloch Cats a Bonviván. Máte ešte vôbec čas zájsť si do prírody?

Bol som priekopníkom myšlienky Škola v prírode. Takto som to nazýval ja – škola v prírode. © Ale ja som do nej chodil blícovať. Tá nádherná panenská časť, ktorá sa volala Štrky a kde

sme so spolužiakmi chodili opekať kukuricu a zemiaky, je dnes spojená s Trnavou. Bol tam háj a prieslačný potok Trnávka, kde sme chytali ryby. A raky! Tie sú naozaj len v čistých vodách. Kto miluje prírodu, vie, že mi tam bolo často lepšie ako v škole. Ale tá moja priekopnícka myšlienka školy v prírode mi neprešla. Dostal som dvojku zo správania. S prírodou som teda späť celý život. Je to môj hybný motor a hoci už do lesa a najmä na huby kvôli ťažkostiam s kolenami nechodím, baví ma prechádzať sa popri Dunaji a sledovať vodu. Takto si dobijam baterky.

Baterky dobíja aj dobré rodinné zázemie.

S prvou manželkou Evou sme do manželstva vstupovali veľmi mladí a aj to spôsobilo, že sme sa po niekoľkých rokoch rozišli. Zostali sme však priateľia. A slušne sa k sebe správali, aby syn Karol rozpad rodiny čo najmenej bolestivo pociťoval. S manželkou Markétou sme sa zobrali v sedemdesiatom piatom roku a odvtedy sme spolu. Tento rok to bude polstoročie. V súkromí, ale spoločne aj v divadle, lebo manželka prešla zo Slovenského národného divadla na Novú scénu ako

baletka. Stávalo sa totiž, že keď som mal ja voľno, ona hrala. A naopak. Tak sme sa rozhodli, že budeme pracovať v rovnakom divadle a vydržalo nám to. Keď prestala aktívne tancovať, robila na Novej scéne asistentku režisérovi Jozefovi Bednáríkovi.

Obaja ste známi aj veľkorysťou. Máte dve deti, Karola a Markétu, vnučku Lauru, vnukov Maxa, Luca a dokonca aj dvoch adoptívnych synov z Indie. Pred pätnástimi rokmi, keď už boli naše deti zaopatrené, sme si s manželkou povedali: „Čo keby sme pomohli nejakým deťom, ktoré potrebujú pomoc?“ Dozvedeli sme sa, že existuje adopcia na diaľku, a tak sme sa skontaktovali so Slovenskou katolíckou charitou, ktorá nám poskytla kontakty. Povedali sme, že o adopciu na diaľku máme seriózny záujem a dostali sme odpoveď, že nás budú registrovať. Netrvalo to možno ani tri týždne. Z agentúry nás zavolali a dali nám do ruky album, kde boli fotografie detí v školopovinnom veku z rôznych krajín. Manželka ukázala na fotografiu chlapčeka, ale potom vysvitlo, že chlapec má ešte mladšieho brata. Dozvedeli sme sa, že obaja súrodenci zažili tragédiu. Otec zabil mamu a oni bývali v biede u babičky. Strašný osud. Preto sme sa s manželkou rozhodli, že pomôžeme obom. Chceli sme, aby chlapci vyrastali spolu. A to sa nám po čase podarilo. Obaja vyštudovali, jeden je automechanik, druhý policajt a hoci sme si s nimi iba písali a dostávali od nich fotografie, cítili sme, že dnes už dospelí chlapci sú šťastní. A nás nesmierne napíňalo, že sme niekomu mohli pomôcť. Lebo pomoc iným je v živote dôležitá a vždy sa nám to nejakým spôsobom vráti.

Mária Miková

LETNÁ
NÁLADA
V CSS
NÁRUČ

OSVIEŽUJÚCE KOKTAILY, VÔŇA GRILU A DNI PLNÉ RADOSTI

V ZARIADENIACH CSS NÁRUČ SENIOR & JUNIOR BOLO LETO AKO Z ROZPRÁVKY – PLNÉ SMIECHU, DOBREJ HUDBY, PRIATELSTVA A CHUTÍ, KTORÉ K TEPLÝM MESIACOM JEDNODUCHO PATRIA. JÚL SA NIESOL V ZNAMENÍ SVIEŽICH KOKTAILOV, AUGUST ROZVONIAVAL PO GRILOVANÝCH DOBROTÁCH A ZÁVER LETA PRINIESOL EŠTE VIAC ÚSMEVOV, SPEVU A TANCA. KLIENTI AJ ZAMESTNANCI SI SPOLOČNÉ CHVÍLE UŽÍVALI NAPLNO A ZNOVU SA POTVRDILLO, ŽE V CSS NÁRUČ SA KAŽDÝ DEŇ DÁ PREŽIŤ S LAHKOSŤOU, RADOSŤOU A ĽUDSKOSŤOU.

Solčany:

Hudba, ktorá spája

V Solčanoch sa leto nieslo v rytme dobrej nálady. Koktailová párty rozprúdila veselú atmosféru, „grilovačka“ priniesla vôňu leta a najviac energie dodala kapela, ktorá svojou hudbou rozospievala aj roztancovala celé zariadenie. Všetko sa nieslo v duchu spolupatričnosti a radosti zo spoločných chvíľ. Leto v Solčanoch zanechalo množstvo úsmevov, zážitkov a spomienok, na ktoré sa bude ešte dlho spomínať.

Spoločné chvíle, ktoré zostávajú

Aj toto leto ukázalo, že CSS NÁRUČ je miestom, kde sa stretávajú generácie, príbehy a srdcia. Miestom, kde sa každý deň žije s úsmevom – v rytme radosti, spolupatričnosti a ľudskosti.

Dúbravka:

Tradícia s vôňou leta

Dúbravská prevádzka sa v lete premenila na miesto radosti, pohody a dobrej nálady. Koktailová párty rozžiarila deň sviežimi farbami, chuťou ovocia a úsmevmi na tvárach všetkých prítomných. Augustová gril párty priniesla vôňu leta, spoločné rozhovory a priateľskú atmosféru, ktorá spojila klientov aj personál.

Hody s emóciou

Záver leta patril tradičným hodom, ktoré sa niesli v duchu veselosti, spevu a tancu. Na stole nechýbali domáce dobroty, v srdciach radosť a v očiach spokojnosť. Dúbravka opäť ukázala, že tradície majú zmysel – keď ich spájajú ľudia s otvoreným srdcom.

25. – 26.
NOVEMBER
2025

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

AGENTÚRA
POSKYTOVATEĽOV
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB SR

GRAND HOTEL
BELLEVUE

HORNÝ SMOKOVEC 21,
VYSOKÉ TATRY

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR
a Agentúra poskytovateľov sociálnych služieb v SR s. r. o.

Vás pozývajú na

XXVII. ODBORNÚ KONFERENCIU

FINÁLNA PODOBA REFORMY FINANCOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A ZÁKLADNÉ PODMIENKY STABILIZÁCIE ZAMESTNANCOV SEKTORA

KONFERENČNÉ BALÍKY

BALÍK 1

KONFERENCIA
+ OBED + RAUT

Člen APSS
209 €

Nečlen APSS
299 €

BALÍK 2

KONFERENCIA
+ OBED

Člen APSS
129 €

Nečlen APSS
209 €

BALÍK 3

KONFERENCIA
+ RAUT

Člen APSS
179 €

Nečlen APSS
259 €

BALÍK 4

KONFERENCIA

Člen APSS
99 €

Nečlen APSS
149 €

Účastník si objednáva a platí ubytovanie
samostatne na základe inštrukcií, ktoré dostane po
prihlásení sa na konferenciu.

Online prihlášku nájdete na: www.apssvsr.sk/konferencie-prihlaska/

Asociácia poskytovateľov
sociálnych služieb v SR

príloha

Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb v SR

október/2025

EVOLÚCIA,
KTORÁ NÁS ZMENÍ IMRICH KOVAĽ / 42

ADMINISTRATÍVNY BIČ
NA NEZISKOVKY UŽ PLIESKA JOZEF SÝKORA / 34

BRZDÍ POSUDKY NEDOSTATOČNÝ POČET
KLINICKÝCH PSYCHOLÓGOV? MARTINA KRÚPOVÁ / 46

DLHO SME ČAKALI NA REFORMU
FINANCOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
A VYZERÁ TO TAK, ŽE IDEME DO FINÁLE.
MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY SR PREDSTAVILO
13. 10. 2025 VEREJNOSTI NÁVRH
ZÁKONA O PRÍSPEVKU NA POMOC PRI
ODKÁZANOSTI NA POMOC INEJ FYZICKEJ
OSOBY (PPO), KTORÝ MÁ ZAČAŤ
FUNGOVAŤ OD ROKU 2026. ZÁROVEŇ
S NÍM PRICHÁDZA AJ ROZSIAHLA NOVELA
ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH,
KTORÁ SA DOTKNE PRAKTICKY
VŠETKÝCH POSKYTOVATEĽOV, ICH
KLIENTOV A ZAMESTNANCOV, ALE AJ
SAMOSPRÁV, ODKÁZANÝCH OBČANOV
DOMA A ICH PRÍBUZNÝCH.

Cieľom zmien je vytvoriť prehľad-
nejší, jednotnejší a efektívnejší
systém financovania, aby sa
podpora dostala k ľuďom, ktorí ju
skutočne potrebujú a aby ju mohli

NÁVRHY ZMIEN VO FINANCOVANÍ
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
SMERUJÚ DO PARLAMENTU

REFORMA NA SPADNUTIE

využiť podľa vlastnej situácie a voľby.
Cieľom je aj to, aby sa tiež stabilizovali
existujúci poskytovatelia sociálnych
služieb a prestal sa medzi nimi robiť
rozdiel na základe zriaďovateľa.

Osobný rozpočet ako základ nového systému

Kľúčovou myšlienkou nového zákona
je, ako vieme osobný rozpočet – teda

príspevok, ktorý štát poskytne osobe
odkázanej na pomoc inej osoby
a popri neformálnom opatrovateľovi
(príbuzný, sused či iná blízka osoba)
môže časť príspevku (PPO) použiť aj
na formálnu starostlivosť (prostrední-
ctvom registrovanej sociálnej služby).
Príspevok má pokrývať reálne náklady
starostlivosti a zároveň zohľadňovať
stupeň odkázanosti podľa integrova-

ného posudku. Jeho výška sa bude
každoročne upravovať nariadením
vlády.

Nový systém, v prípade schválenia
parlamentom, umožní kombinovať
formálnu a neformálnu starostlivosť,
čo je praktická odpoveď na realitu
rodín, ktoré si doteraz museli vybrať
len jednu možnosť a nemohli využí-

vať odľahčovaciú službu, keď už boli veľmi unavení a potrebovali dovolenku, alebo museli riešiť svoj vlastný zdravotný problém.

Neformálni opatrovatelia – konečne uznaní

Nový zákon po prvýkrát komplexne uznáva úlohu neformálnych opatrovateľov. Môže ním byť akákoľvek plnoletá osoba, ktorá to nebude robiť ako podnikanie. Neformálny opatrovateľ môže opatrovať najviac dve odkázané osoby, pričom jedna odkázaná osoba môže mať maximálne troch opatrovateľov. Návrh zákona pre nich zavádza viacero významných sociálnych a daňových úľav:

- ak opatrovateľ opatruje denne a je jediným opatrovateľom, štát zaňho platí zdravotné aj dôchodkové poistenie,
- príjem do výšky príspevku je oslobodený od dane,
- pri opatrovaní dvoch blízkych osôb v spoločnej domácnosti je oslobodený aj dvojnásobný príjem.

Neformálna starostlivosť sa bude uznávať len pri stupňoch odkázanosti IV a V, teda pri ľuďoch, ktorí potrebujú každodennú pomoc. Štát si od tejto zmeny sľubuje zníženie tlaku na nutnosť umiestnenia v pobytových zariadeniach.

Zmeny v zákone o sociálnych službách

Popri novom zákone o PPO prichádza aj rozsiahla novela Zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. V porovnaní so schválenou koncepciou reformy sociálnych služieb navrhovaná úprava už neráta s tým, že PPO, ktoré dostane od UPSVARU priamo občan, bude využívané aj na pobytové sociálne služby. Tie budú dostávať príspevok naďalej z MPSVR SR, podľa doterajších pravidiel. Podľa Anny Ghannamovej to bola od začiatku tvorby reformy požiadavka APSS v SR. Ako povedala: „Sme radi, že rezort jej vyhovel.“

Koľko a komu: sumy PPO podľa stupňa odkázanosti

Od roku 2027 by mal príspevok dosahovať podľa návrhu tieto sumy:

I. stupeň (2 – 4 hodiny): 230 €

II. stupeň (4 – 6 hodín): 460 €

III. stupeň (6 – 8 hodín): 600 €

IV. stupeň (8 – 12 hodín): 830 € (740 – 940 € v kombinácii) + 90 € neformálna starostlivosť

V. stupeň (12+ hodín): 1 010 € (740 – 940 € v kombinácii) + 270 € neformálna starostlivosť

Najodvážnejšou a pozitívnou zmenou je zavedenie paušálneho finančného príspevku na prevádzku (FPP) pre neverejných poskytovateľov, po ktorom odborná prax roky volala a vyplácať FPP aj za služby ZPS a ZOS samosprávnymi krajami. Už to nebude povinnosť obcí, pričom FPP sa bude vyplácať na kapacitu, nie na klienta. Víťaným krokom je aj to, že návrh zjednocuje spôsob vracania financií za neobsadenosť: aj FPP sa bude vracat' po novom tak, ako doteraz príspevok z ministerstva – po neobsadení miesta až nad 31 dní.

Medzi ďalšie hlavné novinky v návrhu patria:

- zjednotenie, a APSS v SR verí, že aj zrovnoprávnenie, spôsobu financovania sociálnych služieb z verejných zdrojov bez ohľadu na to, kto je zriaďovateľom poskytovateľa
- nové druhy a činnosti služieb (napr. podpora rodičovských zručností, sprostredkovanie pomoci, fyzioterapia v zariadeniach – čo znamená možnosť financovať túto pozíciu z príspevku z MPSVR SR),
- transformácia ambulantných zariadení ZOS a ZPS na Denné stacionáre,
- povinnosť zverejňovať cenníky sociálnych služieb a vzor zmluvy na webe aj v IS SoS,
- úprava kompetencií pre opatrovateľov a vytvorenie novej pracovnej pozície: pracovníkov dlhodobej starostlivosti (v koncepcii nazývaná aj „zdravotnícky opatrovateľ“), ktorá má porovnateľné kompetencie ako

- **Nárok na FPP** sa zachováva aj pri neobsadenosti miesta do 30 dní (pobytové služby) alebo 20 pracovných dní (ambulantné služby).
- **Vyšší územný celok (VÚC)** je zodpovedný za FPP pre zariadenia starostlivosti o odkázané osoby (ZPS, ZOS).
- **Obce** poskytujú FPP pre komunitné, preventívne a terénne sociálne služby.
- **Neverejní poskytovatelia** môžu získať FPP len ak služba nie je poskytovaná s cieľom zisku a prihlásia sa medzi poskytovateľov SVHZ a je súčasťou komunitného plánu sociálnych služieb.

sanitár a na uznanie kvalifikácie bude musieť záujemca absolvovať kurz 400 hodín.

Jednoduché úkony ošetrovateľskej starostlivosti bude môcť podľa návrhu poskytovať aj pracovník dlhodobej starostlivosti, alebo poverený opatrovateľ – vždy však na základe povere-

Návrh nového paušálneho FPP

Druh sociálnej služby	Pobytová forma (€/mesiac/miesto)	Ambulantná forma (€/mesiac/miesto)	Terénna forma (€/hodina)
Zariadenie pre seniorov	309	-	-
Zariadenie opatrovateľskej služby	288	-	-
Rehabilitačné stredisko	414	271	-
Domov sociálnych služieb	414	353	-
Špecializované zariadenie	489	438	-
Denný stacionár	-	119	-
Opatrovateľská služba	-	-	3,7

Zdroj: Návrh zákona o PPO (Príloha č. 5a k zákonu č. 448/2008 Z. z.)

nia a pod kontrolou odborne zodpovednej osoby. Zástancovia spojitosti ošetrovateľstva len s pozíciou sestry (a v SR špeciálne smerujúcej k vysokoškolskému vzdelaniu) s tým budú mať spolu so SKS a PA zrejme problém. Ale tieto návrhy zmeny zákonov sa po prvý raz približujú viac finančne a personálnej realite SR, ako určite správnym a ideálnym vysokým nárokom ošetrovateľstva, ktoré ale roky sú a ešte dlho budú perinou, na ktorú Slovensko nemá. Aj keď sa nepodarilo presadiť zrušenie regionálnych minimálnych sietí zdravotných poisťovní, podarilo sa v návrhu aspoň zakotviť záväzok pre zdravotné poisťovne rozširovať minimálnu sieť každý rok o 200 miest. Prvý raz sa tak stane už v roku 2026 a bude to aj vrátane kapacít v CDR. A dôležité je tiež ustanovenie, že miesta sa môžu pohybovať podľa potreby. Teda z regiónu kde sú nevyužívané do regiónu kde chýbajú.

Postupné zavádzanie a rozdelená účinnosť

Zmeny sa budú zavádzať postupne, v niekoľkých vlnách:

- od 1. januára 2026 začnú platiť úpravy typov sociálnych služieb, možnosť hrať fyzioterapeuta z verejných zdrojov a kvalifikačné zmeny,
- od 1. júla 2026 sa spustia nové finančné mechanizmy a paušálne FPP pre neverejných poskytovateľov cez VÚC
- od 31. decembra 2026 sa naplno zavedie zákon o PPO a všetky s ním súvisiace úpravy.

Takto koncipovaná reforma smeruje k tomu, aby sa pomoc poskytovala adresnejšie, transparentnejšie a v reálnejších sumách – či už cez formálne sociálne služby, alebo v rodinnom prostredí. Ak sa podarí nastaviť systém tak, ako je v návrhu, pôjde o prvý významný krok k integrácii sociálnej a zdravotnej starostlivosti, ktorú odborníci žiadajú už roky.

Skeptici však upozorňujú, že úspech reformy bude závisieť od praktickej realizácie a finančného krytia. Žiaľ, nie je také, aké boli očakávania z návrhu Koncepcie, „...ale v čase tvrdej konsolidácie je aj menej úspech,“ uviedla predsedníčka APSS v SR Anna Ghannamová.

Podľa nej asociácia zmeny víta a majú len dve zásadné pripomienky: paušálne FPP vo vyhláske prispôbiť rôznym regionálnym nákladom a dostať do novelizácie zrušenie obmedzenia kapacity 40 miest v pobytových zariadeniach dlhodobej starostlivosti. Lebo odhládnuť od toho, že sme jedinou krajinou EÚ, ktorá má tento ničím nepodložený nezmysel v zákone, pri očakávanom trojnásobnom náraste ľudí 80+ do roku 2040 nemá SR inú možnosť ako budovať finančne aj personálne efektívne väčšie zariadenia. Také potom môžu dať zamestnancom vyššie mzdy, lebo podľa nej predovšetkým kvalitný a spokojný zamestnanec je zárukou kvalitnej služby.

Eva Gantnerová

NÁRODNÁ
CENA
STAROSTLIVOSTI
DOBRÉ SRDCE
2025

POTLESK PRE HRDINOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB!

DOBRÉ SRDCE
Národná cena starostlivosti

Minister práce,
sociálnych vecí a rodiny SR
Erik Tomáš

VELKÉ EMÓCIE, DOJATIE NOMINOVANÝCH A VÍTAZOV A ZASLÚŽENÝ POTLESK DIVÁKOV. TAK VYZERAL 6. ROČNÍK NÁRODNEJ CENY STAROSTLIVOSTI DOBRÉ SRDCE, NA KTOROM ASOCIÁCIA POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OCENILA NAJLEPŠÍCH PRACOVNÍKOV V SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH. ODBORNÁ POROTA ROZHODLA SPOLU O VÍTAZOCH V ŠIESTICH KATEGÓRIÁCH A SIEDMEJ ŠPECIÁLNEJ KATEGÓRII VÝNIMOČNÝ PRÍNOS PRE SOCIÁLNE SLUŽBY. GALAVEČER SA KONAL 22. 9. 2025 A ZÁZNAM Z NEHO ODVYSIELALA STVR 28. SEPTEMBRA 2025 NA DVOJKE.

UŽ šiesty rok hľadalo DOBRÉ SRDCE svojich hrdinov, ktorí sa nielen profesionálne, ale aj s láskou starajú o iných. Tí najlepší si v bratislavskej Starej tržnici prevzali ocenenie DOBRÉ SRDCE. Témou šiesteho ročníka bol „Domov“ – priestor, kde ľudia, odkázaní na pomoc, dostávajú starostlivosť a kde sa formuje ľudská spolupatričnosť. O víťazoch rozhodovala odborná porota na čele s predsedníčkou APSS v SR

a predsedníčkou poroty DOBRÉHO SRDCA **Mgr. Annou Ghannamovou**. „Som veľmi vdáčná, že sa tento ročník podarilo zrealizovať, pretože v čase konsolidácie krajiny to bolo veľmi namáhavé. O to silnejšie boli príbehy ľudí, ktorí pomáhajú najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva a nepočítajú čas a peniaze. Bolo dojímavé počúvať ako klienti sociálnych služieb vnímajú zamestnancov ako „sestru, mamu, či dcéru“. Je to dôkaz o skutočnej

blízkosti človeka k človeku, o spolupatričnosti, ktorá vytvára atmosféru domova v priestoroch zariadení sociálnej služby, v ambulancných, či terénnych službách,“ skonštatovala autorka projektu. Kategóriu Poskytovateľ sociálnych služieb mala na starosti predsedníčka APSS v SR, Mgr. Anna Ghannamová, ktorá vybrala víťaza na základe odporúčania hodnotiteľiek Generálky kvality: Maríny Krúpovej

Laureáti Dobrého Srdca 2025

Vítaz v kategórii Manažér – František Martaus

Vítazka v kategórii Sociálny pracovník – Michaela Čavarová

Vítaz v kategórii Výnimočný prínos – Cyril Korpesio

Vítazka v kategórii Iný odborný pracovník – Hermína Motyčáková

Vítazka v kategórii Poskytovateľ – Stanislava Hubáčová (Dom detí Božieho milosrdenstva)

Vítazka v kategórii Opatrovateľka – Miroslava Garajová

Vítazka v kategórii Sestra – Zuzana Aftanasová

a Lýdie Alföldyovej, a stal sa ním: **Dom detí Božieho milosrdenstva, n. o. Matice Slovenskej – Stropkov**, na čele s riaditeľkou zariadenia **Mgr. Stanislavou Hubáčovou**.

Kategória Manažér v sociálnych službách patrila doc. MUDr. Božene Bušovej a víťazom sa stal **Ing. František Martaus, PhD.**, riaditeľ zariadenia Centrum sociálnych služieb – Nádej, Dolný Lieskov.

Nominovaných v kategórii Opatrovateľka si na svoje plecia zobrala Dana Grafíková a z jej nominácií porota vybrala víťazku **Miroslavu Garajovú** zo zariadenia BENETRIX, n.o., v Martine. Kategóriu Sociálny pracovník v sociálnych službách manažovala Mgr. Martina Ondrejková a porota udelila ocenenie **Mgr. Michaele Čavarovej** z Trnavskej arcidiecéznej charity.

Kategóriu Sestra prevzala tento rok na svoje plecia PhDr. Zuzana Fabianová MBA, ktorá je predsedníčkou sekcie ošetrovateľstva v APSS. Víťazkou tejto kategórie sa stala **Mgr. Zuzana Aftanasová** zo Spišskej katolíckej charity, Dom Charitas sv. Jána Almužníka, Nová Lubovňa.

Kategóriu Iný odborný pracovník v sociálnych službách viedla PhDr. Mária Kovaľová, PhD., MHA, MBA, predsedníčka Asociácie odborných pracovníkov sociálnych služieb a najvyššie ocenenie získala **Hermína Motyčáková** z Domova dôchodcov a domova sociálnych služieb pre dospelých v Seredi.

O kategórii Výnimočný prínos pre sociálne služby rozhoduje predsedníctvo APSS v SR. Cenu si odniesol

Ing. Cyril Korpesio, ktorý už vyše 20 rokov stojí na čele Arcidiecéznej charity Košice. Riadi 450 zamestnancov a 300 dobrovoľníkov v 30-tich zariadeniach a je spoluzakladateľom Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb, kde prináša pripomienky k legislatíve a systémovým zmenám, najmä v súvislosti s financovaním. V predvečer finále pred očakávanou

reformou financovania sociálnych služieb bola voľba tohto laureáta priam symbolická. Cenu mu odovzdal minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR **Erik Tomáš**, ktorý prevzal záštitu nad tohtoročným podujatím.

„Dobré srdce beriem ako ocenenie, ktoré nie je len moje. Odkedy vznikla Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb sme sa angažovali mnohí,

prešli sme kus dobrej cesty a snažili sme sa spoločne o zmenu zákona o sociálnych službách. Moja práca, to je poslanie. Keby sme sa pozerali len na finančné ocenenie či iné benefity, tak to nerobíme. Robíme to preto, že v spoločenstve kolegov a ľudí, cítim zodostučinenie za to, že môžeme ľuďom pomáhať,“ vyznal sa Cyril Korpesio.

Mírka Partľová a Dávid Bílek

Laco Cmorej

Zástupcovia Komory opatrovateliek Slovenska s predsedníčkou APSS v SR

V strede zástupkyňa generálneho partnera Dobrého Srdca Hartman Rico Lubica Bezeli

Sprava Zuzana Stavrovská, komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím, Anna Ghannamová – predsedníčka APSS v SR, Ombudsman SR Róber Dobrovodský

Nominovaná v kategórii Iný odborný pracovník Marianna Hrebíková

Slávnostným večerom sprevádzal Martin Nikodým. Divákov očarili hudobní hostia – famózný gitarista David Bílek, obľúbená muzikálová speváčka Mirka Partlová a energickí tanečníci v choreografiách Laca Cmoreja. Hudobno-umelecký program pripravil režisér Ladislav Halama, filmové príbehy finalistov tradične spracoval Branislav Gotthardt. Emotívne recitácie a medailóny načítali Emília Vášáryová a Ady Hajdu. Autorom ocenenia, ktoré získali víťazi, je študent Katedry užitočného umenia VŠVÚ Jakub Sojka. „Je to pre mňa veľká česť. Chcem

sa takto pokloniť ľuďom, ktorí denne pomáhajú tým, ktorí to potrebujú. Som šťastný, že môžem byť súčasťou DOBRÉHO SRDCA a aspoň trochu prispieť tým, čo viem – hrať na gitaru. Špeciálne pre toto podujatie som zložil tri nové originálne skladby,“ prezradil gitarista David Bílek. Všetky informácie o ankete a finalistoch nájdete na www.dobre-srdce.sk
Eva Gantnerová

Za spoluprácu DOBRÉ SRDCE ďakuje Trnavskému, Bratislavskému a Prešovskému samosprávnemu kraju a europoslankyni Miriam Lexmann. Generálnym partnerom DOBRÉ SRDCE 2025 je spoločnosť Hartmann Rico. Hlavnými partnermi sú Dr. Max, Espirit a Všeobecná zdravotná poisťovňa. Do realizácie projektu sa pridali aj spoločnosti Danone, Iresoft, Christeyns, obchodný dom OPTIMA, Biatec Group, Hossa Family, Shebo Winery a Professional Support. Mediálnu podporu poskytli STVR, Imagons, Rádio Melody, TASR a Medicina.

Nominovaná v kategórii Manažér Anna Pavlovičová

Zľava Lýdia Alföldyová, koordinátorka APSS v SR za BSK a Vanesa Harasínová, koordinátorka členskej základne APSS v SR

Vľavo Jana Valová, nominovaná v kategórii Iný odborný pracovník

Zástupcovia partnera Dobrého Srdca Christeyns, Denisa Havlenová, Peter Sládek a režisér Dobrého Srdca Laco Hamala

Zľava Mária Koval'ová, predsedníčka Asociácie odborných pracovníkov a členka poroty DS s predsedníčkou APSS v SR

DOBRÉ SRDCIA MENIA SVET K LEPŠIEMU

ZA SEDEM HODÍN SA DOSTANETE DO OMÁNU. NUŽ HEJ. ALE ZA SEDEM HODÍN SA DOSTANETE AUTOBUSOM AJ DO PREŠOVA S JEDNOU ZASTÁVKOU. AMENČMA. VYSTÚPIŠ. CHVÍĽU SA „ČAVARGUJEŠ“ PO STANICI A HĽADÁŠ „JEDZEŇE“. A POTOM DO ROBOTY. TAKTO SA ZAČALA MOJA CESTA ZA DOBRÝMI SRDCAMI PRE DOBRÉ SRDCE.

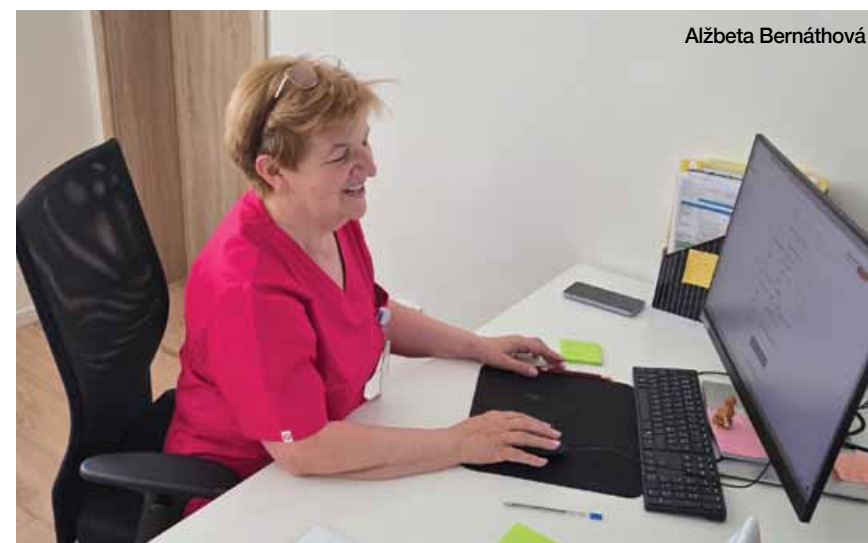
Prešov, Zavar, Stará Ľubovňa, Nová Ľubovňa, Dolný Lieskov, Stropkov, Lipany, Martin, Sereď, Horný Bar a Bratislava. To bol náš roadtrip nakrúcania príbehov finalistov, ktorých vybrala odborná porota Národnej ceny starostlivosti Dobré srdce 2025. Roadtrip Asociácie poskytovateľov sociálnych služieb v SR. Spoznal som príbehy ľudí, ktoré ma zasiahli tak hlboko, že som v nich rozpoznal pravú tvár lásky a služby. Nemenujem všetkých, hoci všetci si to zaslúžia, ba aj tí, ktorých sme nenavštívili.

AGAPÉ Horný Bar je ako sen. Tam som našiel dobré srdce v **Alžbetke Bernáthovej**, sestre v sociálnych službách, pri ktorej sa klienti cítia „ako doma“. V jej mĺkveej prítomnosti a nekonečnej trpezlivosti som pochopil, že ozajstná starostlivosť nie je len o odbornej zručnosti, ale o láskavosti. Niet divu, že jej nomináciu iniciovali klienti,

ktorí sa na vedenie zariadenia obrátili s osobnou prosbou, aby pani Alžbetu Bernáthovú navrhli na ocenenie Dobré srdce.

Objavil som ho aj v **Borisovi Hrdom** v Bratislave, ktorý dokázal z malej charity vybudovať silnú organizáciu. A predseda zostal človekom, ktorý radšej stojí v teréne pri ľuďoch v núdzi, než by sa ukazoval v prvých radoch. Naučil ma, že sila lídra je v pokore. V jeho očiach som však videl vnútorný smútok. Počas 9 rokov premenil malú charitu na silnú organizáciu, ktorá pomohla tisíckam ľudí v núdzi. Vždy staval na ľudskosti, otvorenej komunikácii a osobnom prístupe. Robíme to aj my ostatní pri ľuďoch v núdzi?

Pri **doc. PhDr. Anne Pavlovičovej, PhD** som mal vopred rešpekt. Hlavne z titulov. Ale Anna Pavlovičová je neuveriteľne neobyčajne obyčajný člo-

Alžbeta Bernáthová

Boris Hrdý

vek. Zasiahla ma svojou neúnavnou energiou. Roky buduje nielen v Zavare priestor, kde aj tí najslabší nachádzajú dôstojnosť a silu. V nej som našiel obraz človeka, pre ktorého je pomoc druhým poslaním, nie prácou. Človek, ktorý má rešpekt v celej Európe.

Dobré srdce má aj **Hermínka Motyčáková**, ktorá začínala ako opatrovatelka a dnes je oporou celého zariadenia. Jej obetavosť a vernosť mi ukázali, že skutočná sila je často nenápadná, ale neprehliadnuteľná. Hermínka ma dojala svojou vernosťou povolaniu. Jej láska ku klientom mi ukázali, že dobré srdce je nenápadné, ale neprehliadnuteľné. Pre Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb pre dospelých v Sereďi je jej láskavosť nepostrádateľná.

Medzi Bytčou a Dubnicou nad Váhom je obec Dolný Lieskov. A v ňom rozprávka v pôvodne renesančnom

Stanislava Hubáčová

kaštieli zo 17. storočia, ktorý bol v 19. storočí prestavaný v barokovom štýle, s leknami na jazierku a nádherným parkom s 300 ročnou lipou... A v tomto raji žijú muži, ktorí sú odkázaní na odbornú pomoc. Nachádzajú ju u **Františka Martausa**. Ja som v ňom našiel odvahu veriť vo víziu. Vytvoril komunitné domovy dávno predtým, než sa o nich hovorilo. Jeho viera v hodnotu každého človeka ma naučila, že dobré srdce sa nebojí kráčať dopredu, aj keď cesta nie je vyšliapaná. A potom som si pustil pesničku „Čokoláda“ od jeho dcéry Simi Magušinovej. „Radšej s chuťou ako mliekom, vychutnávať každú chvíľu, tancovať na cvrčky pred domčekom.“

Marianna Hrebíková mi ukázala, že aj tiché skutky majú nesmiernu silu. Každý deň rozžiari v Dome svätej Anny oči deťom so znevýhodnením a dá im pocit, že sú prijaté. V nej som spoznal, že dobré srdce vie meniť svet potichu. Jej služba sa dotýka srdc silnejšie než slová. Nehľadá uznanie, a predseda ju nemožno prehliadnuť. Vďaka jej nasadeniu a viere v hodnotu každého človeka viem, že dobré srdce mení svet.

Skupina rodičov snívala, že ich deti budú mať pod jednou strechou odbornú pomoc a dôstojný priestor pre život. Hľadali darcov, tvorili projekty, robili zbierky a z ničoho dali dokopy 9 miliónov slovenských korún! Našli oporu v zakladateľoch a v človeku, ktorý vo výkone sen premenil na realitu: **Mgr. Stanislave Hubáčovej**, riaditeľke Domu detí Božieho milosrdenstva v Stropkove. Na existenciu toho inšpirujúceho zariadenia upo-

zornili predsedníčku APSS v SR Annu Ghannamovú hodnotiteľky Generálky kvality, Lýdia Alföldyová a Martina Krúpová, ktoré boli po hodnotení dodržiavania štandardov kvality sociálnych služieb v tomto zariadení nadšené vysokou úrovňou služby a atmosférou, ktorú personál pre klientov vytvára. V Stanislave Hubáčovej som videl vytrvalosť snov. S láskou a odvahou pomohla rodičom vytvoriť Domček – miesto, kde deti s postihnutím nachádzajú skutočný domov. Jej práca mi pripomenula, že dobré srdce sa nikdy nevzdáva.

Najsilnejšie ma dojal príbeh **Mirky Garajovej** v Martine. Prešla ťažkým úrazom, zákerou chorobou aj stratami, a predseda v sebe našla silu dávať lásku klientom a zostať v pomáhajúcej profesii. V jej torte upečenej pre klienta som videl viac než koláč – bol to symbol srdca, ktoré rozdáva radosť

František Martaus

Marianna Hrebíková

aj cez bolesť. Zariadenie Benetrix môže byť hrdé, že v tíme má takéhoto človeka.

V Novej Ľubovni sme zachránili dve mačiatka, ktoré sa usalašili na podvozku nášho auta. „Nainfikovali“ sme sa tým dobrým srdcom, ale nedá sa to porovnať so **Zuzanou Aftanasovou**, ktorá je hlavnou sestrou a dušou celého zariadenia Dom Charitas sv. Jána Almužníka. Spája odbornosť s ľudskosťou a prináša pokoj a bezpečie nielen klientom, ale aj kolegom. U nej som pochopil, že dobré srdce lieči viac než lieky.

Takto som hľadal dobré srdcia – a našiel som ich. Nie v slávnych skutkoch, ale v tichej každodennosti, v odvahe, v obetavosti a v láske. A vďaka nim viem, že dobré srdce je dar, ktorý naozaj mení svet k lepšiemu.

Peter Malec

Inkluzívne ihriská

V dvoch mestách a dvoch obciach na východe Slovenska pribudli nové detské inkluzívne ihriská v rámci projektu „Ihrisko pre každé dieťa“, ktorý vytvára priestor pre spoločnú hru zdravých aj zdravotne znevýhodnených detí. Nové hracie plochy tak môžu využívať obyvatelia Levoče, Trebišova a obcí Hudcovce a Turcovce v okrese Humenné. Všetky spomínané ihriská vybudovali už na základe nových, zjednodušených podmienok. V roku 2025 bolo úspešných 83 žiadateľov o pridelenie dotácie na realizáciu inkluzívnych ihrísk za 4,1 milióna eur. Žiadosti o nenávratný finančný príspevok na projekt možno predkladať od 1. novembra do konca roka.

Nemyslíme na dôchodky

Štvrtina ľudí na Slovensku sa domnieva, že nemusia mať na dôchodok nasporenú žiadnu sumu navyše. Na druhej strane, na penziu sa finančne pripravuje 61 % ľudí, a to najčastejšie formou sporenia v 2. a 3. dôchodkovom pilieri. Vyplýva to z reprezentatívneho výskumu, ktorý pre finančno-poradenskú spoločnosť Simplea realizovala agentúra MindBridge Consulting na prelome júla a augusta tohto roka. Cieľom bolo zistiť, ako sa ľudia na Slovensku pripravujú na dôchodok a aké finančné nástroje na to využívajú. Podiel tých, ktorí si sporia na dôchodok, rastie aj s dosiahnutým vzdelaním, od 46 % bez maturity, 64 % s maturitou, po 80 % s vysokoškolským diplomom. „Alarmujúce je zistenie, že až 25 % ľudí si myslí, že ľudia ako oni nemusia mať na dôchodok nasporenú žiadnu sumu a stačí sa spoliehať na štát,“ upozornil finančný konzultant zo Simplea Róbert Melíšek.

Odstraňujeme bariéry

Podmienky ľudí so zdravotným postihnutím sa na Slovensku za 15 rokov od ratifikácie Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím zmenili. Odstraňujú sa bariéry, aj komunikačné, majú právo angažovať sa v politickom živote i na správe vecí verejných. Uviedla to Komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím Zuzana Stavrovská. Slovensko podľa nej však čakajú aj ďalšie výzvy. Inšpiráciou pre Slovensko môžu byť skúsenosti zo zahraničia. Úrad komisára aj preto v septembri zorganizoval konferenciu, na ktorej sa zúčastnili partneri z Rakúska, Poľska, Čiech a Chorvátska.

Falošní kontrolóri

Sociálna poisťovňa upozorňuje verejnosť pred falošnými kontrolórmi prepočtu dôchodku, ktorí navštevujú seniorov priamo v ich domovoch. Podvodníci sa preukazujú falošnými preukazmi ako zamestnanci poisťovne, pričom sa domáhajú vstupu do interiéru domu či bytu. Tvrdia, že toto prepočítanie je dôležité pre určenie výšky sumy dôchodku seniorov. „Sociálna poisťovňa však takýto typ kontrol nevykonáva a pripomína, že jej zamestnanci nemajú právomoc vstupovať do nehnuteľností klientov a vyberať od nich peniaze v hotovosti alebo iným spôsobom priamo na mieste,“ uviedla SP s tým, že prepočty či valorizácie dôchodkov spracováva automaticky bez kontaktu s klientom.

Pomoc po smršti

Ľudia zasiahnutí veternou smršťou z júla tohto roka už môžu žiadať o finančnú pomoc od Košického samosprávneho kraja. Ako kraj informuje na svojej webovej stránke, Nadácia KSK vypísala výzvu pre obce z okresov Gelnica a Košice – okolie, ktoré boli zasiahnuté najintenzívnejšie. Na tento účel župa vyčlenila 100 000 eur. Žiadosť možno predložiť do 20. októbra. O finančnú pomoc môžu požiadať fyzické aj právnické osoby s trvalým pobytom, respektíve so sídlom v uvedených obciach či meste, ktorým počas búrky vznikla škoda.

Connect klub v Košiciach

Občianske združenie IPčko otvorilo v Košiciach nízkoprahový priestor pre mladých ľudí s názvom Connect klub. V neformálnom prostredí ponúka dostupnú a anonymnú podporu, ako aj rozvojový program, ktorý posilňuje odolnosť, rozvíja zručnosti a učí mladých ľudí zdravým spôsobom zvládať náročné životné situácie. Okrem odbornej pomoci tu nájdú aj podporu a komunitu. Klub je určený pre ľudí do 30 rokov, pričom je otvorený každú stredu, štvrtok a piatok od 15:00 do 20:00 h. V bezpečnom prostredí tu môžu tráviť voľný čas, stretávať sa s rovesníkmi a rovesničkami, zúčastňovať sa na workshopoch, diskusiách či hudobných podujatiach.

Dr.Max⁺

Spolahlivý partner pre zariadenia sociálnych služieb a domovy dôchodcov

Zdravie, bezpečie a dôstojná starostlivosť o seniorov a klientov v zariadeniach sociálnych služieb sú pre nás v Dr. Max prioritou. Preto ponúkame **možnosť spolupráce všetkým zariadeniam sociálnych služieb a domovom dôchodcov**, ktoré hľadajú spoľahlivého dodávateľa **kompletného zdravotníckeho sortimentu**.

ČO VÁM VIEME PONÚKNUŤ:

- ✓ Široký výber zdravotníckych pomôcok a materiálu
- ✓ Odborné poradenstvo našich farmaceutov
- ✓ Výhodné cenové podmienky a pravidelné dodávky
- ✓ Možnosť individuálnej spolupráce podľa potrieb vášho zariadenia

Spoluprácou s nami získate partnera, ktorý rozumie vašim každodenným výzvam a vie ich efektívne riešiť.

ZÁLEŽÍ NÁM NA TOM, ABY VAŠI KLIENTI DOSTÁVALI TÚ NAJLEPŠIU STAROSTLIVOSŤ.

V prípade záujmu o spoluprácu neváhajte kontaktovať nášho B2B manažéra:
Miroslav Dobiáš / +421 911 113 789 / miroslav.dobias@drmax.sk

SOCIÁLNE SLUŽBY SÚ „DOBRA INVESTÍCIA“

AKÁKOL'VEK ČINNOSŤ V EKONOMIKE VYTVÁRA TAKZVANÚ PRIDANÚ HODNOTU. JE TO ROZDIEL TOHO, ČO SA V DANOM SEKTORE VYTVORÍ, PRÍPADNE PREDÁ A TOHO, ČO SA SPOTREBUJE. MZDY SA DO ÚVAHY NEBERÚ, OD TRŽIEB SA ODPOČÍTAVajú IBA VÝDAVKY – NÁKLADY NA PREDMETNÚ VÝROBU TOVAROV ALEBO POSKYTNUTIE SLUŽIEB. JEDNODUCHÉ JE TO PRE PRIEMYSEL, ZLOŽITEJŠIE PRE TRHOVÉ SLUŽBY, KTORÉ SA ZÁKAZNÍKOM PRIAMO PREDÁVAJÚ, EŠTE ŤAŽŠIE JE TO PRE SLUŽBY, KTORÉ SA NEPONÚKAJÚ VŽDY A VŠADE ZA TRHOVÉ CENY.

ŽIVÍ ŠTÁT
SOCIÁLNE SLUŽBY
ALEBO
ŽIVIA SOCIÁLNE
SLUŽBY ŠTÁT?

Z vytvorenej pridanej hodnoty môžu profitovať zamestnanci, ktorí dostávajú mzdu. V odvetviach s vysokou pridanou hodnotou vidíme mzdy vysoké, v mnohých odvetviach s nízkou pridanou hodnotou je to opačne. Nie celá pridaná hodnota sa rozdelí medzi zamestnancov vo forme miezd, časť si necháva firma a produkuje zisk, pozitívny cash flow. Ale s natrčenou rukou čaká aj štát, ktorému je potrebné zaplatiť z vytvorenej pridanej hodnoty a z vykázaneho zisku daň.

Makroekonomický vzorček je jednoduchý: vytvorená pridaná hodnota vo všetkých sektoroch a zaplatené dane z produktov a služieb tvoria HÁDÉPÉ. Jednoduché však?

Koľko HDP a pridanej hodnoty tvoria sociálne služby?

Poskytovanie sociálnych služieb nie je ziskovou činnosťou, väčšina poskytovateľov v sektore sú neziskové organizácie, mimo systému DPH a vo veľkej miere závislé na príspevkoch od štátu a na dotáciách od tretích subjektov, opäť vrátane štátu.

To neznamená, že jednotlivé subjekty nehospodária s pozitívnym finančným (účtovným) výsledkom. Nie je ho ale možné rozdeľovať zriaďovateľom a z pozitívneho výsledku neplatia zriaďovatelia daň.

Napriek tomu sektor vytvára pre spoločnosť, pre štát, pre krajinu pridanú hodnotu. Jej objem je priamo závislý od objemu mzdových nákladov v sektore. Ak je dole vo výsledku číslo blízke NULE, tak stačí od sumáru všetkých možných príjmov odpočítať

všetky náklady okrem mzdových a – dostávame pridanú hodnotu. Koľko to teda je? Dostupné dáta indikujú, že len za OPIO zariadenia (Odkázanosť na pomoc inej osoby) za rok 2023 sú celkové príjmy 862 miliónov eur a priame náklady (iné ako mzdy) sú 250 miliónov eur. Pridaná hodnota a tvorba HDP je viac ako 600 miliónov eur. Táto suma predstavuje 70 % celkových príjmov sektora. V bežných cenách v roku 2025 môžeme hovoriť o trištvrte milióna eur pridanej hodnoty, pričom percento z príjmov pravdepodobne zostáva okolo spomínaných 70 %.

Dynamika sektora a významný rast v blízkej budúcnosti

HDP a pridaná hodnota závisí od dvoch parametrov. Prvým je počet zamestnancov v sektore, ktorý je závislý od počtu klientov a ich stavu – odkázanosti. Vzhľadom na starnutie obyvateľstva každým rokom rastie počet klientov terénnych, ambulantných, a aj pobytových služieb – zariadení. Tento rast bude ťahať význam sektora na tvorbe HDP a pridanej hodnoty významne hore, nad rámec priemerného rastu HDP v ekonomike.

Druhým parametrom potencionálneho rastu HDP a pridanej hodnoty je produktivita práce, ktorá je v neziskovom sektore priamo závislá od miezd zamestnanca na hodinu. Opäť je možné predpokladať, že mzdy porastú rýchlejšie ako inflácia a tak priamo prispievajú k rastu meranej produktivity práce, k rastu pridanej hodnoty a k rastu HDP.

Naspäť k významu sektora sociálnych služieb

Dlhodobu predstavujú mzdové náklady viac ako 70 percent výdavkov – nákladov poskytovateľov sociálnych služieb. Takto vysoká miera výdavkov na mzdy robí sektor mimoriadne atraktívny z hľadiska použitia verejných financií v sektore, nakoľko sa investícia štátu do miezd zamestnanca bohato vráti. Počítajte s nami:

- 1) z akejkol'vek mzdy budú v roku 2026 odvody zamestnávateľa a zamestnanca predstavovať 49,6 % z jeho hrubej mzdy
- 2) priemerná efektívna daňová sadzba dane z príjmu zamestnanca aj pri podpriemerných mzdách v sektore je okolo 10 % z hrubej mzdy

Štát dostane z každých 1000 eur použitých na výplatu miezd naspäť prostredníctvom odvodov a dane z príjmu 450 eur. To samozrejme nie je konečný benefit pre štát, nakoľko zamestnanec pri svojej osobnej spotrebe a nákupoch platí priemerne takmer 20% z nákupu na dani z pridanej hodnoty a na spotrebných daniach. Pri použití čistej sumy príjmu vo výške 750 eur zaplatí zamestnanec ďalších 125 eur na DPH a spotrebných daniach pri nákupe tovarov a služieb na svoju osobnú spotrebu. Spolu sme pri súčte 450 eur a 125 eur na sume 575 eur, ktoré sa z každej tisícky vrátia štátu relatívne okamžite – v bežnom finančnom roku do štátnej

kasy. Predstavuje to takmer 60 percentnú návratnosť investície – dotácie na mzdy do sektora sociálnych služieb. Je pravda, že na mzdy ide „len“ 70 % disponibilných príjmov poskytovateľov sociálnych služieb, ale aj 30% príjmov, použitých na ostatné náklady sú predmetom DPH, prípadne aj spotrebných daní.

Koľko financií sa štátu vráti?

Je možné konštatovať, že v prípade poskytnutia dotácií, príspevkov alebo pomoci sektoru sociálnych služieb zo strany štátu ide o investíciu s 50 percentnou návratnosťou. Rozdiel oproti akýmkoľvek iným dávkam, energetickej pomoci alebo vyplácaným

dôchodkom zo strany štátu je v tom, že tieto príspevky majú efekt „vrátky do štátnej kasy“ menej ako polovičný. Ten sa principiálne rovná zaplatenej DPH a spotrebným daniam pri použití dávok, pomoci alebo dôchodkov pri spotrebe.

Ilustratívny príklad

Posledné dostupné kompletne dáta za OPIO sektor sociálnych služieb máme za rok 2023. Sumár Finančných príspevkov a dotácií zo štátneho rozpočtu spolu s príspevkami poskytnutými prostredníctvom samosprávnych krajov, miest a obcí sa rovná približne 600 miliónom eur. Použitím logiky prezentovanej vyššie predpokladáme, že aj napriek mierne nižším odvodom v roku 2023 bola „vrátka“ do verejnej kasy takmer 300 miliónov eur (uvádzaných 50 %).

Pre štát to boli veľmi dobre investované finančné prostriedky. Okrem toho, že zabezpečujú prežitie podvyživeného sektora sociálnych služieb a umožnili generovať a vykázat vyššiu pridanú hodnotu a v konečnom dôsledku aj rast HDP.

Ako ďalej s reformou financovania sociálnych služieb?

Pri hľadaní finančných prostriedkov na reformu pre Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny zo štátnej kasy by bolo užitočné argumentovať, že „nieť lepšej investície“. Pôvodne zamýšľané potrebné finančné prostriedky vo výške netto 655 miliónov eur v roku 2026 vykalkulované vo vládnom materiáli z decembra 2024 by sa vo veľkej miere do štátneho rozpočtu vrátili. Vo forme odvodov, dane z príjmu

zamestnancov, DPH a spotrebných daní by štát dostal naspäť viac ako 300 miliónov eur.

Skutočné netto náklady na reformu v roku 2026 by boli v sume zhruba 350 miliónov eur. Na vládu predkladaný materiál, ale aj analýza dopadov reformy, takto formulované a vypočítané dopady však postráda. Pre verejnú diskusiu, pre diskusiu medzi rezortným ministrom a jeho partnerom z Ministerstva financií SR by bolo užitočné rozmyšľať v širších súvislostiach.

Dotácie, príspevky a finančná pomoc do sektora sociálnych služieb má skutočne iné parametre, dopady a aj benefity ako iné formy pomoci, ktoré sú z rozpočtu verejnej správy pravidelne poskytované.

Tu analyzovaná, predstavená a aj spočítaná úvaha a scenár by mohli pomôcť v argumentácii v prospech realizovania reformy financovania sociálnych služieb. Slovensko ako krajina, a aj jej vláda, v súčasnosti hľadá spôsoby ako prispieť k rastu ekonomiky, k rastu HDP (čo je de-facto podmienené rastom pridanej hodnoty) a investície do sektora sociálnych služieb sú presne tým krokom, ktorý pomôže tento cieľ realizovať.

Ing. Ivan Bošňák
Odborník na verejné politiky
Národný projekt „Podpora odborných a koordinačných kapacít strešných organizácií občianskej spoločnosti“
kód projektu 401401B926
Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb SR, kód 2A_02

Vyššie dotácie a príspevky znamenajú vyššie mzdy, vyššiu produktivitu, vyššiu pridanú hodnotu a v konečnom dôsledku vyšší príspevok sektora sociálnych služieb k rastu HDP od roku 2026. Samozrejme, rýchla realizácia reformy prispieje aj k lepšej situácii pri získavaní pracovníkov do sektora a pri raste kapacít poskytovateľov sociálnych služieb. Štatistika totiž nepustí a demografia je neúprosná. Na zozname čakaťelov na poskytnutie kapacity, zvlášť, pobytových služieb je priveľa mien, o ktorých sa v domácej opatere starajú dočasne príbuzní, ktorí mnohokrát čerpajú „OČR-ku“ (ošetrovanie člena rodiny) a negenerujú spomínanú pridanú hodnotu a HPD vo svojom zamestnaní, kde chýbajú. Ale to je na ďalší článok, kde by nám vyšlo, že 1+1=3.

ZDRAVÉ JA JE NAJVIAC

ZDRAVÉ OČI
JE NAJVIAC
Príspevok až do 100 € na okuliarový rám

ZDRAVÉ ZUBY
JE NAJVIAC
Príspevok až do 450 € na zubný strojček pre deti

PEŇAŽENKA ZDRAVIA
JE NAJVIAC

Všetky benefity, ako aj podmienky ich získania nájdete na vszp.sk

SVALOVÁ HMOTA

NUTRICIA
Nutridrink®
Compact Protein

VYSOKÁ DÁVKA
KVALITNÝCH
PROTEÍNOV
A ÚČINNÁ DÁVKA
LEUCÍNU

pre syntézu bielkovín, zachovanie svalovej hmoty a samostatnosti¹⁻⁷

Referencie: 1. Yanai H, J Clin Med Res. 2015;7(12):926-931. 2. Starke J, et al. Clin Nutr. 2011 Apr; 30(2):194-201. 3. Norman K, et al. Clin Nutr. 2008 Feb; 27(1):48-56. 4. Gariballa S, et al. Am J Med. 2006; 119(8): 693-699. 5. Hubbard GP, et al. Proc Nutr Soc. 2010; 69 (OCE2):E164. 6. Katsanos CHS, et al. Am J Physiol Endocrinol Metab. 2006 Aug; 291(2):E381-7. 7. Churchward-Venne TA, et al. Am J Clin Nutr. 2014 Feb; 99(2):276-86. 8. Cruz-Jentoft AG, et al. Age Ageing. 2019;48:16-31. 9. Smith TR, et al. Nutrients. 2020 Feb; 12(2):517. 10. Hubbard GP, et al. Proc Nutr Soc. 2010; 69 (OCE2):E164. 11. Zoznam diетických potravín plne alebo čiastočne uhrádzaných na základe verejného zdravotného poistenia, www.health.gov.sk.

POVINNÉ
ZVEREJŇOVANIE
ZMLÚV, FAKTÚR
A OBJEDNÁVOK
V MIMOVLÁDNYCH
ORGANIZÁCIÁCH

ADMINISTRATÍVNY BIČ NA NEZISKOVKY UŽ PLIESKA

OD 1. JÚNA 2025 SA MIMOVLÁDNE NEZISKOVÉ ORGANIZÁCIE STALI POVINNÝMI OSOBAMI V ZMYSLE ZÁKONA Č. 211/2000 Z. Z. O SLOBODNOM PRÍSTUPE K INFORMÁCIÁM A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV. NÁŠ PRÍSPEVOK SA VIAŽE NA VYBRANÉ PODSTATNÉ POVINNOSTI PRE MIMOVLÁDNY SEKTOR – AJ ORGANIZÁCIE POSKYTUJÚCE SOCIÁLNE SLUŽBY. V ČASE ZVEREJNENIA ČLÁNKU (OKTÓBER 2025) NEBOLA EŠTE UPLATNENÁ VÝNIMKA, KTORÚ ASOCIÁCII POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB (APSS V SR) PRISLŮBIL VYŇATÍM POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB Z TEJTO POVINNOSTI MINISTER PRÁCE SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY ERIK TOMÁŠ.

Podľa novej právnej úpravy sú teda mimovládne neziskové organizácie povinné sprístupňovať a zverejňovať informácie, ak:

- im bol poskytnutý jednorazový príspevok z verejných prostriedkov najmenej v sume 3 300 eur alebo
- im boli v rámci jedného rozpočtového roka poskytnuté verejné prostriedky v úhrnej sume najmenej 10 000 eur (pozn. autora do praxe: teda sumu, ktorú spočítame z bankového účtu za celý rok od januára 2025 do decembra 2025).

To znamená, že v zmysle novej právnej úpravy sú mimovládne organizácie:

- povinné sprístupniť informácie o hospodárení s verejnými zdrojmi na základe žiadosti podľa zákona o slobode informácií,
- povinné zverejniť uzatvorenú zmluvu, podľa predošlého odseku z nášho príspevku, a to vždy v Centrál. registri zmlúv,
- povinné zverejniť na svojej webovej stránke, ak ju majú zriadenú, informácie súvisiace s hospodárením s verejnými zdrojmi:
- o vyhotovenej objednávke tovarov,

služieb a prác (len v prípade, ak objednávka nesúvisí s povinne zverejňovanou zmluvou) a

- o faktúre za tovary, služby a práce.

Sankcie

Ak mimovládna nezisková organizácia nesprístupní alebo nezverejní informácie podľa zákona o slobode informácií, môže jej byť uložená pokuta až do výšky 1 650 eur, alebo jej môže byť zakázaná činnosť až na dva roky.

Osoba zodpovedná za zverejnenie zmluvy v Centrálnom registri zmlúv vykonáva:

- vyhotovenie formátu PDF z jej podpísaného originálu,
- anonymizáciu údajov, ktoré sa nesmú zverejňovať – anonymizácia sa vykonáva vždy na kópii zmluvy),
- naskenovanie kópie zmluvy výlučne do formátu .pdf súboru v textovo čitateľnej podobe s možnosťou vyhľadávania bez uvedenia podpisu účastníkov zmluvy a bez osobných údajov (súkromné emailové kontakty, súkromné telefónne čísla, či rodné čísla alebo dátumy narodenia, ktoré sa vždy prekryjú alebo vymažú pred ich prekonvertovaním do formátu .pdf,
- vyplnenie sprievodných údajov potrebných pre zverejnenie zmluvy v informačnom systéme Centrálného registra zmlúv,
- vloženie naskenovanej zmluvy v PDF súbore v textovo čitateľnej podobe s možnosťou vyhľadávania bez uvedenia podpisu účastníkov zmluvy do Centrálného registra zmlúv spolu s prílohami, ktoré predstavujú neoddeliteľnú súčasť zmluvného zabezpečenia/dodatku,
- ponechanie zmluvy v Centrálnom registri zmlúv po dobu desiatich rokov (sústavne) od nadobudnutia účinnosti zmluvy a
- požiadanie Úradu Vlády Slovenskej republiky o zmenu/zámenu/opravu/doplnenie/vymazanie alebo prekrytie, či inú úpravu už zverejnených informácií v Centrálnom registri zmlúv a to vždy emailovou formou.

Uvedené pravidlá zverejňovania a opráv/úprav alebo iných aktualizácií platia rovnako a bez zmeny aj pre dodatky k uzatvoreným zmluvám alebo dohody o skončení zmluvy. Uzatvorená zmluva/dodatok, či dohoda, ktorú zodpovedný zamestnanec zverejnil v Centrálnej evidencii zmlúv nezverejní súčasne na webovom sídle vašej neziskovej organizácie/občianskeho združenia v oblasti poskytovateľov sociálnych služieb. Je vhodné dodať, že povinne sa tiež zverejňujú prílohové časti k zmluvám a dohodám, pričom vecne zodpovedný zamestnanec alebo organizačný úsek ich riadne pripojí k predmetnej zmluve na podpis riaditeľke/riaditeľovi. Zodpovedný zamestnanec v rámci agentúry zverejňovania v Centrálnom registri zmlúv (pri rešpektovaní vlastného

Otázka z praxe:

Ako na opravy alebo úpravy v zmluve, či údajoch, ktoré sú už zverejnené vami v Centrálnom registri zmlúv?

Vypracovanie:

Žiadosť o opravu údajov v Centrálnom registri zmlúv (pozn.: iba emailové zaslanie žiadosti, žiadosť je potrebné zaslať elektronicky na adresu crz-support@vlada.gov.sk)

EMAIL – vzor pre vás do praxe

Dobrý deň, týmto Vás žiadam o opravu chybného údaju v nasledovnej zverejnenej zmluve v Centrálnom registri zmlúv:

Číslo zmluvy:/2025

Zmluvné strany: Nezisková organizácia so sídlom a Dodávateľ/Odberateľ (upraví sa interne)

ID kód zmluvy:

(pozn.: nájdeme v pravej časti zverejňovania v časti popis zmluvy v strednej časti)

Požadované opravy:

Odôvodnenie opravy:

S pozdravom

.....

(riaditeľ/vedúci zamestnanec, netreba podpisovať a ani vytláčať)

prístupu do Centrálného registra zmlúv) nemusí uviesť súčasne so zmluvou prílohy a to obchodné podmienky, všeobecné zmluvné podmienky (najmä k zmluvám na dodávku potravín) alebo poistné podmienky k poistným zmluvám pre zamestnancov, či stroje a prístroje/zariadenia a podobne, kalkulácie cien, nákresy, technické predlohy, výkresy alebo projektové dokumentácie (pozn. autora. ako predmety autorského práva).

Do praxe: Zmluvy, dodatky k nim a dohody majú vedené centrálné a to buď spoločne alebo samostatne v šanóne na Vaše podpísané zmluvy. Zmluvy so štátom, či obcou alebo vyšším územným celkom sa nemusí viesť u vás samostatne v inom šanóne.

Novinka v zmysle komunikácie s gestorom novely zákona: Zákon o dani z príjmov definíciu prijatého podielu zaplatenej dane (asignáciu dane) prostriedky od subjektu verejnej správy neobsahuje a teda takéto použitia prostriedkov sa nezverejní v rámci Centrálného registra zmlúv.

Vyhotovené objednávky a došlé dodávateľské faktúry od júna 2025

Čo teda musí prehľad o vystavenej objednávke na vašom webe obsahovať (odporúčam formou stĺpcov alebo tabulky)?

- číslo vystavenej objednávky,
- popis objednaného plnenia,
- celkovú hodnotu objednaného plnenia (vždy s určením sumy s DPH alebo bez DPH),
- identifikáciu zmluvy, ak objednávka súvisí s povinne zverejňovanou zmluvou v Centrálnom registri zmlúv (pozn. autora: stačí stĺpec s názvom: Číslo zmluvy),
- dátum vyhotovenia objednávky,
- identifikačné údaje dodávateľa objednaného plnenia a to:
- a) meno a priezvisko fyzickej osoby, obchodné meno fyzickej osoby-podnikateľa alebo obchodné meno alebo názov právnickej osoby,
- b) adresu trvalého pobytu fyzickej osoby, miesto podnikania fyzickej oso-

by-podnikateľa alebo sídlo právnickej osoby,
c) IČO dodávateľa (ak existuje),
- údaje o fyzickej osobe, ktorá objednávku podpísala a to:
a) meno a priezvisko fyzickej osoby a tiež
b) funkciu fyzickej osoby (teda riaditeľa/riaditeľ alebo ekonóm).

Objednávky sa povinne zverejnia do 10 pracovných dní od dátumu ich vyhotovenia u Vás.

Informácie o faktúre za tovary, služby a práce - povinnosť zverejniť do 30 kalendárnych dní odo dňa zaplataenia faktúry a to na webe v tomto rozsahu:

- identifikačný údaj faktúry – teda číslo faktúry dodávateľa,
- popis fakturovaného plnenia (text z faktúry - postačí úplne jednoduchý),
- celkovú hodnotu fakturovaného plnenia a to či je suma s DPH alebo bez DPH,
- identifikáciu zmluvy, ak faktúra súvisí s povinne zverejňovanou zmluvou v Centrálnom registri zmlúv,
- identifikáciu objednávky, ak faktúra súvisí s Vami vystavenou predošlou objednávkou
- dátum doručenia faktúry od dodávateľa,
- identifikačné údaje dodávateľa fakturovaného plnenia a to v rozsahu:
a) meno a priezvisko fyzickej osoby, obchodné meno fyzickej osoby-podnikateľa alebo obchodné meno alebo názov právnickej osoby,
b) adresu trvalého pobytu fyzickej osoby, miesto podnikania fyzickej osoby-podnikateľa alebo sídlo právnickej osoby a súčasne
c) IČO dodávateľa z doručenej faktúry.

Mimovládne neziskové organizácie sú povinné zverejňovať údaje o vyhotovenej objednávke tovarov, služieb a prác a o faktúre za tovary, služby a práce nepretržite počas 5 rokov odo dňa ich zverejnenia na svojom webovom sídle (pozn. autora: teda internetovej stránky Vašej organizácie). Evidenciu údajov o vystavených objednávkach na účel ich zverejnenia vykonáva poverený zamestnanec v zmysle náplne práce. Lehota na zverejnenie údajov o vystavených objednávkach

začína plynúť dňom ich vystavenia (podpísania) a to desiatich pracovných dní od jej vystavenia. V prípade, ak vystavená objednávka nadväzuje na uzatvorenú a zverejnenú zmluvu, obsahuje prehľad údajov o objednávke aj číslo uzatvorenej zmluvy. Prehľad o vystavenej objednávke sa ponechá zverejnený na vašom webovom sídle po dobu piatich rokov od uverejnenia objednávky na webovom sídle.

V prípade, ak faktúra nadväzuje na uzatvorenú a zverejnenú zmluvu/objednávku, obsahuje prehľad údajov o faktúre aj číslo uzatvorenej zmluvy/vystavenej objednávky. Prehľad o došlej dodávateľskej faktúre sa ponechá zverejnený na webovom sídle po dobu piatich rokov od zverejnenia. Treba dodať, že odberateľské (vami vystavené)

Tip do praxe

Zamestnanci Vášho subjektu sú povinní pri vyhotovovaní objednávok postupovať tak, aby boli údaje o objednávkach zverejnené na webovom sídle maximálne do desiatich pracovných dní po vystavení objednávky.

faktúry sa nemusia povinne zverejniť cez vašu internetovú stránku. Rovnako sa nezverejňujú ani pokladničné doklady, či žiadanky alebo paragóny. Uvedené informácie sa dajú nepochybné rozšíriť na ďalší praktický príspevok, respektíve na zrealizovanie webinára (školenia) pre vaše organizácie v sociálnej oblasti. Práve táto oblasť zverejňovania prináša mnoho otázok z aplikačnej praxe a mojej kontrolnej agendy.

Dr. Jozef Sýkora, MBA, DSc.

APLIKÁCIA OPTIMA PRE VÁŠ SMARTPHONE

**NAKUPUJ A ZBIERAJ BODY
PREMEŇ BODY ZA ODMENY
OBJAV NOVINKY AKO PRVÝ
ODMENY LEN PRE UŽÍVATEĽOV APKY**

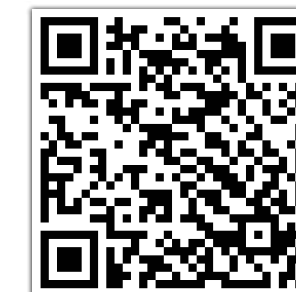
VIAC INFO NA WWW.OCOPTIMA.SK

OPTIMA

STIAHNETE NA

STIAHNETE NA

- **NASKENUJTE QR KÓD PODĽA TOHO, AKÝ OPERAČNÝ SYSTÉM POUŽÍVATE (ANDROID ALEBO IOS).**
- **NAINŠTALUJTE APLIKÁCIU DO SVOJHO MOBILU A PRIHLÁSTE SA.**
- **ZÍSKAJTE UVÍTACIU ODMENU – BONUSOVÉ BODY.**
- **NAKUPUJTE A ZBIERAJTE BODY – ZA KAŽDÝ NÁKUP ZÍSKAVATE BODY, KTORÉ SI MÔŽETE VYMEŇIŤ ZA ODMENY.**

KDH

"Vyspelosť krajiny sa hodnotí podľa toho, ako sa dokáže postarať o tých najzraniteľnejších."

Ďakujeme, že to robíte za nás všetkých."

Miriam LEXMANN

Poslankyňa Európskeho parlamentu

Viac o mojej práci v rámci frakcie Európskej ľudovej strany a výboroch Európskeho parlamentu pre zamestnanosť a sociálne veci a pre medzinárodný obchod nájdete na

www.lexmann.eu

OSEM
KRAJÍN,
JEDEN
PROBLÉM

KEĎ SOLIDARITA NESTAČÍ

Jiří Horecký,
prezident EAN

Sprava:
Zuzana Fabiánová,
Alena Mochnáčová,
Ivan Bošňák –
zástupcovia
APSS v SR

EURÓPA STARNE – A S ŇOU STARNE AJ SYSTÉM, KTORÝ SA MÁ O JEJ OBČANOV POSTARAŤ. NA STRETNUTÍ EURÓPSKEJ ASOCIÁCIE POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB (EAN) SA PREDSTAVITELIA ÔSMICH KRAJÍN POKÚSILI ODPOVEDAŤ NA OTÁZKU, KTORÁ DNES TRÁPI CELE SOCIÁLNE ODVETVIE: AKO ZABEZPEČIŤ KVALITNÚ, DOSTUPNÚ A DÔSTOJNÚ STAROSTLIVOSŤ, KEĎ CHÝBAJÚ ĽUDIA, PENIAZE AJ ČAS?

Z diskusií a prezentácií jednotlivých krajín sa vynoril jasný obraz: systémy sa líšia, ale problémy sú rovnaké. Všade sa hovorí o nedostatku personálu, rastúcich nákladoch, tlaku na kvalitu a o tom, že bez technológií už nebude možné udržať starostlivosť v potrebnom rozsahu.

Holandsko:
štát ustupuje, komunita preberá iniciatívu

Holandsko prešlo výraznou transformáciou: Z verejných poskytovateľov sa stali neziskové organizácie a komunitné zariadenia. Ľudia sú vedení k tomu, aby zostali čo najdlhšie doma, aby sa

o seba postarali prostredníctvom susedských sietí a dobrovoľníkov. Tento prístup má však aj tienistú stránku: nerovnosť v dostupnosti služieb. Kto má vyšší dôchodok, dostane lepšiu starostlivosť – nie vďaka systému, ale napriek nemu.

Francúzsko:
keď dôstojnosť naráža na limity financií

Vo Francúzsku hradí klient viac ako polovicu nákladov na pobyt v zariadení. Priemerný dôchodok dosahuje 1 400 eur, náklady na starostlivosť presahujú 2 000 eur mesačne. Výdavky štátu na dlhodobú starostlivosť klesli z 1,6 %

na 1,05 % HDP. Zariadenia bojujú s finančnými stratami a nedostatkom personálu, rodiny s neudržateľnými nákladmi a byrokraciou. Otázka dôstojnosti sa stáva otázkou ekonomickej dostupnosti.

Švédsko:
systém rovnosti a voľby

Švédsky model stojí na voucherovom systéme a silných samosprávach. Občan si môže slobodne vybrať poskytovateľa – verejného, súkromného alebo neziskového – a platiť len malý, príjmový viazaný poplatok. Do roku 2040 bude každý štvrtý Švéd starší ako 65 rokov, preto krajina stavia na

digitalizácii, domácej starostlivosti a prevencii. Technológia tu nie je luxus, ale súčasť solidarity.

Taliansko:
21 regiónov, 21 systémov

Taliansko nemá jednotný model – každý región má vlastné pravidlá, ceny a aj čakacie doby. V provincii Trieste je priemerná čakacia doba na miesto v zariadení 75 dní, denné náklady sa pohybujú od 52 do 135 eur. Krajina plánuje 40 nových zariadení do roku 2045, no skutočná potreba je niekoľkonásobne vyššia. Riešením má byť partnerstvo verejného a súkromného sektora. Kľúčovou však zostáva výzva: nedostatok kapacít a personálu.

Česko:
most medzi zdravotníctvom a sociálnymi službami

Česká republika spojila dva svety – zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť – vytvorením „sociálno-zdravotného lôžka“. Financovanie je viaczdrojové a integrácia sa stáva prioritou. Česko

sa trochu vymyká iným štátom EÚ tým, že sa ho menej dotýka nedostatok personálu. Chýbajú len 2,4 % pracovníkov, čo je v európskom kontexte naozaj ojedinelé. Do budúcnosti krajina smeruje k digitalizácii, kvalite a transparentnosti financovania.

Rakúsko:

Krásne, bohaté a komplikované

Rakúsko má deväť krajinských oblastí – a deväť systémov starostlivosti.

Neexistuje jednotný platový systém, ani normy pre personálne zabezpečenie. Štát síce poskytuje celonárodný príspevok na ošetrovanie, no rozdiely medzi regiónmi aj medzi mestom a vidiekom sú značne výrazné. Tarify nepokrývajú náklady a tlak na efektívnosť rastie. Napriek tomu zostáva Rakúsko symbolom vysokej kvality a dôrazu na ľudský rozmer starostlivosti – aj s pomocou 20 000 opatrovateliek a opatrovateľov zo Slovenska.

Škótsko:

etika bez konsenzu

Škótsko plánovalo vytvoriť Národnú službu starostlivosti, no politické spory projekt pozastavili. Koncept „etického obstarávania“ má zabezpečiť férové

rozdelenie zdrojov, ale chýba koordinácia a spolupráca medzi sektormi. Budúcnosť sa preto spája s prevenciou, digitalizáciou a využitím umelej inteligencie, ktoré majú pomôcť zjednotiť roztrieštený systém.

Island:

ideál bez efektivity

Island zakázal zisk v sociálnej starostlivosti – všetci poskytovatelia sú

neziskoví. Štát ale financuje väčšinu nákladov a od roku 2027 prevezme aj úhradu bývania. Napriek tomu sa nové zariadenia nestavajú – byrokracia totiž blokuje realizáciu. Pracovníkov je nedostatok a mnohí odchádzajú do iných odvetví. Island preto volí jedinou možnú cestu:

„Musíme vo veľkom rozsahu zaviesť a zaplatiť technológie sociálnej starostlivosti.“

Európa je v dlhodobej starostlivosti na križovatke. Aj stretnutie EAN začiatkom októbra 2025 v Lisabone je toho dôkazom: Osem krajín, osem rôznych systémov – a jeden spoločný problém: Ľudí je málo a byrokracie veľa. Bez dostatku zamestnancov a technológií sa sociálna starostlivosť pri dvojnásobnom náraste seniorov nad 65 + a trojnásobnom pri 80 + do roku 2040 naozaj nedá udržať. Digitalizácia, integrácia a spravodlivé financovanie sa stávajú základom prežitia systému. Európa dnes nestojí pred otázkou, či investovať do starostlivosti, ale ako to urobiť tak, aby z nej nezmizla ľudskosť.

Zuzana Fabianová,
podpredsedníčka APSS v SR
Alena Mochnáčová,
členka ekonomickej sekcie APSS v SR
Zástupkyňa APSS v SR
na podujatí Európskej siete starnutia
(EAN) október 2025

ESPIRIT

SOFTWARE SOLUTIONS

Riešenia budúcnosti prinášame už dnes

EVOLÚCIA, KTORÁ NÁS ZMENÍ

AI MÔŽE BYŤ
BUDÚCNOŠŤOU
AJ SEKTORA
DLHODOBEJ
STAROSTLIVOSTI

SEKTOR DLHODOBEJ STAROSTLIVOSTI JE NA ZAČIATKU OBRODENIA, KTORÉ SI MÁLOKTO Z NÁS DNES DOKÁŽE PREDSTAVIŤ. AKTUÁLNOU TÉMOU DŇA JE VŠEOBECNE ZNÁMY NEDOSTATOK PERSONÁLU, OPATROVATELIEK A SESTIER, KTORÉ SÚ NA POKRAJI VYHORENIA. ZA OKNOM SA MEDZITÝM UMEĽÁ INTELIGENCIA (AI) POMALY, ALE ISTO PRIPRAVUJE STAŤ SA KLÚČOVÝM NÁSTROJOM PRE ZLEPŠENIE FUNGOVANIA AJ TEJTO OBLASTI NÁŠHO ŽIVOTA. AK JU DO TOHTO SEKTORA VPUŠTÍME...

Nedostatok personálu, predovšetkým opatrovateliek, sestier a ďalších odborníkov je už dnes problémom. Ešte sa to zhorší s pribúdajúcimi seniormi. Do roku 2060 sa počet obyvateľov vo veku 65 a viac rokov na Slovensku zvýši o 760 000, čo predstavuje nárast o 86 %. Na druhej strane, počet pracujúcich ľudí vo veku 15-64 rokov klesne o 26,6 %. Podľa odborníkov bude Slovensko v nasledujúcich rokoch potrebovať o 30 %

viac opatrovateliek, ošetrovateliek a zdravotných sestier. Na zlepšenie situácie je potrebná rýchla transformácia sektora. Umeľá inteligencia môže byť odpoveďou na túto výzvu. AI už nie je len o automatizovaní administratívy – v blízkej budúcnosti sa stane partnerom pri starostlivosti o prijímateľov sociálnej služby, pacientov, poskytovaní kvalitnejšej pomoci a pomôže aj samotným pracovníkom v tomto náročnom sektore.

Prečo by sa teda mladí ľudia mali zamýšľať nad kariérou v tejto oblasti, ktorá je tradične považovaná za náročnú a finančne nedocenenú? Odpoveď je jednoduchá: AI prinesie do dlhodobej starostlivosti nové profesie, ktoré predtým v tomto sektore neexistovali. Tu sú:
Inžinier digitálnych asistentov pre seniorov: Tento odborník bude navrhovať a spravovať digitálnych asistentov, ktorí pomáhajú starším ľuďom

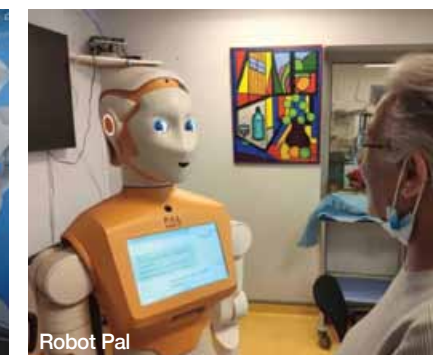
komunikovať s okolím a vykonávať každodenné úlohy. Tieto systémy budú nielen monitorovať ich zdravotný stav, ale aj poskytovať emocionálnu podporu prostredníctvom virtuálnych konverzácií.

AI konzultant pre dlhodobú starostlivosť: Tento expert bude analyzovať procesy v zariadeniach a implementovať riešenia postavené na AI, ktoré optimalizujú činnosti ako plánovanie návštev lekárov, rozvrh zamestnancov, alebo správu pacientov. Tento odborník bude zabezpečovať, že technológie budú v súlade so zákonmi a štandardmi kvality sociálnych služieb.

Špecialista na automatizované zdravotné záznamy: Tento pracovník bude spravovať AI systémy, ktoré budú automaticky zhromažďovať, analyzovať a spracovávať vstupné údaje prijímateľov sociálnych služieb, individuálne plány, zdravotné záznamy, čím sa

Robot Pepper

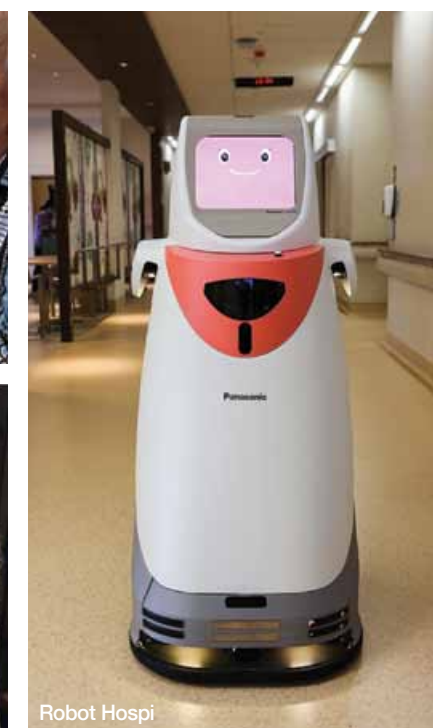
Robot Pal

Robot Paro

Robot Enrichme

Robot Hospi

uvoľní čas opatrovatelkám, sestрам a sociálnym pracovníkom na osobnú starostlivosť.

AI tréner pre opatrovateľov: Táto pozícia bude zahŕňať školenie a podporu zamestnancov, ktorí budú využívať AI nástroje na zlepšenie každodennej starostlivosti. Cieľom bude pomôcť opatrovateľom a sestрам vyťažiť maximum z technologických novinek a využívať ich v praxi pri poskytovaní kvalitnej starostlivosti.

Tieto pozície nebudú len o práci s technológiami, ale aj o práci so staršími ľuďmi, pričom technológia bude slúžiť ako podpora pre zlepšenie každodennej starostlivosti.

Prečo by mala mladých modernizácia dlhodobej starostlivosti zaujať?

Pretože aj tento sektor bude zrazu prinášať rýchlejší osobnostný rast.

V prípade mladých ľudí, ktorí sa rozhládajú na svet práce, sa teda objavuje nová určite nečakaná príležitosť. Práca v sektore dlhodobej starostlivosti s využitím AI bude mať nielen technologický charakter, ale aj ľudský rozmer. Tento sektor, aj keď dnes nie je považovaný za najatraktívnejší, ponúka veľký potenciál osobnostného rastu: Empatia a technológie v jednom. Mladí ľudia, ktorí sa zapoja do tohto sektora, sa budú musieť naučiť kombinovať technologické schopnosti s emocionálnou inteligenciou, čo je kľúčové pre úspech v práci s prijímateľom. Sektor bude vyžadovať schopnosť empatie, porozumenia a komunikácie, ale aj technické schopnosti na správu a implementáciu moderných technológií. V oblasti dlhodobej starostlivosti bude teda možné rýchlo postupovať na vyššie pozície, či už v oblasti manažmentu, alebo v inováciách, ako sú vývoj

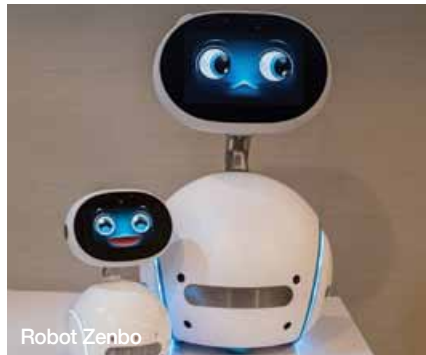
Robot Era

Robot Ahob

Robot Nadine

Robot Zenbo

nových technológií, implementácia AI nástrojov, alebo dizajnovanie nových digitálnych produktov pre starších ľudí. Pre mladých je to príležitosť byť lídrami v segmente, ktorý bude prechádzať dynamickými zmenami ale pritom bude stabilný a dlhodobo rastúci vzhľadom na demografickú krivku. Bude to skrátka práca v inovatívnom a neustále sa rozvíjajúcom prostredí. Mladí ľudia ju môžu vnímať ako príležitosť priamo formovať budúcnosť celého sektora, pracovať s najnovšími technológiami a byť súčasťou priekopníckych riešení, ktoré menia spôsob, akým starostlivosť o seniorov doteraz fungovala a funguje. Istým spôsobom je to aj motivácia pre zamestnávateľov v dlhodobej starostlivosti: Chcete prilákať do zariadenia mladú generáciu? Tak sa potom nebojte robiť inovácie a začať aktívne pracovať s AI.

Generácia 50+ a využitie AI na základe pracovných a životných skúseností

Nie je to však len o výzve mladej generácii. Generácia 50+ má obrovský potenciál, pretože už raz zažila revolúciu v komunikácii, keďže ich mladosť nepoznala ani len mobilné telefóny a dnes sú značnými aktívnymi aktérmi na sociálnych sieťach. To je dôkaz, že sú schopní sa rýchlo prispôbiť novým technológiám. Pritom ale majú značne podchytenú emočnú

inteligenciu EQ a oveľa vyspelejšie sociálne komunikácie ako napríklad generácia Z. Okrem toho môžu využiť svoje pracovné a životné skúsenosti na to, aby tento sektor spojením skúsenosti a novej technológie rýchlejšie napredoval. Títo pracovníci prinášajú neoceniteľné skúsenosti v oblasti starostlivosti, komunikácie a porozumenia, ktoré sú nezastupiteľné. AI môže byť mostom medzi technológiami a osobnou starostlivosťou, čím sa zabezpečí, že aj skúsení pracovníci môžu pokračovať vo svojej kariére, pričom sa zapoja do modernizácie sektora. Generácia 50+ má nezameniteľnú hodnotu v tom, že vie, ako efektívne komunikovať so seniormi, ako identifikovať ich skutočné potreby a ako pristupovať k rôznym výzvam v oblasti dlhodobej starostlivosti. S využitím AI ako nástroja môžu získať podporu pri monitorovaní zdravotného stavu klientov, plánovaní ošetrovateľskej i sociálnej starostlivosti a zlepšení komunikácie. Umožní im to sústrediť sa na to, čo robia najlepšie – poskytovanie ľudskej a osobnej starostlivosti a blízkosti pri klientovi.

AI má potenciál priniesť nový čerstvý vietor do sektora dlhodobej starostlivosti. Je dôležité ho nepremárniť. Pre mladých je to príležitosť stať sa lídrami v inovatívnom prostredí, pre generáciu 50+ je to spôsob, ako kombino-

AI vo svete

Príklady zo zahraničia, ktoré nás môžu inšpirovať. AI nie je len teória – už dnes vidíme konkrétne príklady zo sveta, ako môže AI zmeniť starostlivosť o seniorov. Japonci už využívajú roboty na pomoc seniorom. V Japonsku, kde je starnúca populácia dnes najväčším problémom, sa implementujú roboty, ktoré pomáhajú seniorom s každodennými úlohami ako sú pohybové cvičenia alebo komunikácia, ale už aj v oblasti dvíhania a polohovania. Nešetria teda už len čas, ale aj zdravie zamestnancov.

AI v nemocniciach v USA: V USA niektoré nemocnice používajú AI na analýzu zdravotných záznamov a predikciu zdravotných problémov pacientov. Táto technológia nielenže zvyšuje efektívnosť, ale aj zlepšuje kvalitu starostlivosti, keďže dokáže rýchlejšie identifikovať riziká a prispôbiť liečbu pacientom.

Holandsko a využívanie AI na zlepšenie monitorovania pacientov: V Holandsku vyvinuli systémy AI, ktoré sledujú zdravotný stav pacientov v domovoch pre seniorov a upozorňujú personál na zmeny v stave klientov. Tento systém umožňuje rýchlu reakciu na ich potreby a radikálne znižuje administratívnu záťaž.

Tieto príklady zo sveta sú len začiatkom, ale už teraz ukazujú, ako AI môže v budúcnosti zmeniť starostlivosť o seniorov na Slovensku. Môže sa stať cenným nástrojom, ktorý zlepší životy nielen pacientov, ale aj samotných pracovníkov v tomto sektore.

vať skúsenosti a technológie a naďalej byť aktívnou súčasťou pracovného trhu. Pre všetkých to znamená predovšetkým jednu vec: Byť flexibilní a s odvahou sa prispôbiť novým výzvam. Toto bude rozhodujúce. Ak chceme zabezpečiť kvalitnú starostlivosť o našich seniorov, musíme prijať AI ako kľúčový nástroj pre budúcnosť tohto sektora. Keď sa to stane, bude to evolúcia, ktorá zmení celý sektor aj jeho aktérov.

Imrich Koval'

CYGNUS: informačný systém, ktorý stojí pri Váš

Je to síce „len“ program, ale stoja za ním skutoční ľudia. A nám všetkým v IRESOFTE robí radosť, keď vieme, že sa pri svojej každodennej práci môžete o CYGNUS bez obáv oprieť. Preto nám záleží na tom, aby ste od nás s bezchybným fungujúcim programom dostávali aj **poriadny balík starostlivosti**. Čo všetko pre Vás robíme?

- > Priebežne aktualizujeme CYGNUS tak, aby bol pre Vás **neustále v perfektnej kondícii**, aj v súlade s aktuálne platnou legislatívou.
- > Každoročne vyriešime viac ako 2.000 otázok, ktoré smerujete na našu **užívateľskú podporu**.
- > Každý mesiac pre Vás pripravujeme **bezplatné školenia**, ktoré Vám pomáhajú získať väčšiu istotu pri práci s CYGNUSom.
- > **Pravidelne sa s Vami stretávame** na osobných stretnutiach, aj na neformálnych akciách, ktoré pre Vás organizujeme.
- > **Intenzívne pracujeme na dokončení vývoja informačného systému CYGNUS novej generácie**. Pobeží na cloude, takže už sa nebudete musieť toľko trápiť s technickým zázemím. Pribudne v ňom množstvo pokročilých funkcií a moderné užívateľské rozhranie. **Vyšli sme z CYGNUSu, ktorý používate, a robíme ho pre Vás lepším**. Tešte sa!

Gratulujeme všetkým víťazom v Národnej cene starostlivosti!

Slávnostný galavečer odovzdávania cien **Národnej ceny starostlivosti – DOBRÉ SRDCE**, je za nami. Sme hrdí na to, že sme mali možnosť **podporiť túto jedinečnú udalosť** a taktiež byť súčasťou slávnostného okamihu, kedy boli **oceňovaní všetci tí, na ktorých sa často zabúda**.

Aj za nás by sme chceli **pogratulovať všetkým víťazom a vyjadriť uznanie** všetkým nominovaným, aj tým, na ktorých sa v nomináciách nedostalo, hoci denne venujú svoj čas starostlivosti o druhých.

Vážime si spolupráce s Vami a tešíme sa na ďalšiu spoločnú cestu.

Stojíme pri Váš.
Váš tím IRESOFT CYGNUS

stojíme pri Váš

BRZDÍ POSUDKY NEDOSTATOK KLINICKÝCH PSYCHOLÓGOV?

SLOVO
Z ODBORNEJ
PRAXE

OD 1. SEPTEMBRA 2025 VSTÚPIA DO PLATNOSTI ZMENA, KTORÁ SA BYTOSTNE DOTÝKA ODKÁZANÝCH ĽUDÍ – REFORMA POSUDKOVEJ ČINNOSTI. REFORMA JE NAVIAZANÁ NA PLÁN OBNOVY A ODOLNOSTI. MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR TAK JEJ SCHVÁLENÍM A UVEDENÍM DO PRAXE NAPLNIL JEDEN Z MÍLNIKOV PLÁNU OBNOVY, KTORÝ BOL POTREBNÝ NA ČERPANIE EURÓPSKÝCH PROSTRIEDKOV Z TOHTO PLÁNU. SVETLO SVETA TEĎA UZREL NOVÝ ZÁKON Č. 376/2024 Z. Z. „O INTEGROVANEJ POSUDKOVEJ ČINNOSTI A O ZMENE A DOPLNENÍ NIEKTORÝCH ZÁKONOV“. A K NEMU AJ VYHLÁŠKA MPSVR SR Č. 51/2025.

Veľkou zmenou je, že posudzovanie sa zjednotilo a namiesto 2 000 obcí a 8 krajov ho už vykonávajú okresné Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny. Podstatnou zmenou je aj to, že ku každému odkázanému človeku, ktorý požiada o posúdenie, tak po novom vycestujú sociálni pracovníci priamo do domáceho prostredia, aby posúdili aj jeho sociálny status. Výsledkom je integrovaný posudok, ktorý sa bude skladať zo sociálnej aj lekárskej posudkovej činnosti. Lekársky aspekt posúdi posudkový lekár a sociálny aspekt posúdi sociálny pracovník. Posudky sa musia zhodnúť. V prípade, že sa nezhodnú, rozhodne konzílium. Výhodou jednotného integrovaného posudku je aj to, že odkázaná osoba sa dozvie komplexnú informáciu: o tom, na aký kompenzačný príspevok, prípadne na akú sociálnu službu má nárok.

Reforma prináša ďalšiu dôležitú zmenu – kompenzácie sa už nebudú viazať na konkrétnu diagnózu, ale na to, aký funkčný dôsledok zdravotne postihnutý človek má. O navrhnutí vhodnej pomoci (príspevkov alebo sociálnej služby) budú rozhodovať nielen jeho potreby, ale aj prostredie, v ktorom žije. V prípade potreby bude poskytnutá takejto osobe aj asistancia. Mali by sme teda reforme posudkovej činnosti zatlieskať. Ale...

Úrady práce budú mať lehotu na vypracovanie integrovaného posudku 60 dní, v prípade veľmi ťažkých prípadov môžu požiadať o predĺženie o ďalších 60 dní. Keď mala posudky v kompetencii samospráva, na vydanie rozhodnutia mala 30 dní. Dnes je lehota automaticky raz taká a v prípade možnosti predĺženia úradom môže dosiahnuť až 120 dní. Pritom seniorskí žiadatelia potrebujú riešenia hneď, lebo neraz majú ísť do zariadenia sociálnych služieb rovno z nemocnice. Pritom na akútnom lôžku nemôžu zostať 120 dní, kým dostanú integrovaný posudok. Hrozí, že nebudú mať inú možnosť ako byť samoplatcom. Odkiaľ majú na to vziať? Problémom však nie je len oveľa dlhší čas na vydanie integrovaného posudku, ale aj hrozba pozastavenia celého konania. Pri posudzovaní sa vychádza z aktuálneho lekárskeho nález alebo odborného nález v príslušnej špecializácii. Pre mentálne postihnutie, duševné poruchy či

neurovývinové poruchy (čo sú takmer všetci seniori smerujúci do služby Špecializované zariadenie (ŠZ), ale aj neseniorskí prijímatelia do DSS) sa vyžaduje aj klinicko-psychologický nález funkčnej kapacity. Klinických psychológov je však v rámci SR veľmi málo. Ak ho občan vôbec nájde, čakacia lehota na vydanie integrovaného posudku sa ešte viac predlží, lebo aj klinický psychológ má svoje lehoty, a to občan bude musieť klinickému psychológovi ešte aj zaplatiť. Napríklad Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Leviciach vraj nevydal od účinnosti reformy posudkovej činnosti do uzávierky časopisu ani jeden integrovaný posudok pre seniora, lebo v každej zložke chýbal práve nález klinického psychológa. Ak občan nedodal nález do 8 dní od výzvy úradu, úrad konanie zastavil (nie prerušil) a občan bude musieť podať novú žiadosť. Pritom klinického psychológa nemusí zohnať aj 2 mesiace. Oni aj ich príbuzní sa dostali do neriešiteľnej situácie, ktorá dostáva aj reformu posudkovej činnosti do zlého svetla. Jeden z jej cieľov: Efektívne zrýchlenie procesov je nateraz nevykonateľný.

Rezort je už vďaka APSS v SR o probléme informovaný a chystá úpravu nového zákona tak, že nález klinického psychológa nebude už povinnou prílohou k žiadosti o Integrovaný posudok, ale dobrovoľnou. Do pléna sa však dostane táto zmena až s návrhom zákona o reforme financovania a teda účinnosť môže nadobudnúť najskôr až od 1. 1. 2026. Čo dovedy? Nemôžu byť všetci na pomoc odkázaní seniori smerujúci do dlhodobej odbornej starostlivosti samoplatcami a zariadenia sociálnych služieb bez prijímateľov.

Jedinou nádejou na riešenie do prijatia novely je ľudský a kompromisný prístup úradníkov, taký ako zvolili v Banskej Bystrici, kde na dodanú „nedodateľnú“ prílohu klinického psychológa netrvajú. Bolo by žiadúce, aby ústredie UPSVAR, usmernilo v tomto postupe všetky ostatné úradovne. Vopred za tento kompromis ďakujeme v mene našich budúcich klientov.

Martina Krúpová,
koordinátorka APSS v SR v BBSK
a zástupkyňa APSS v SR v Pracovnej skupine
k reforme posudkovej činnosti pri MPSVR SR

Atrea®

Špecialista na vetranie
a rekuperáciu tepla

Vetranie (veľko)kuchýň

Najmodernejšia technológia na trhu

LED
osvetlenie

účinná filtrácia
pomocou UV-C

uzavretý
systém

ľahko čistiteľný
podhľad

www.atrea.sk

Systémy
pre RD a byty

Občianske
a priemyselné stavby

Školy
a škôlky

Vetranie
(veľko)kuchýň

Centrálne systémy
vetrania

NOVÉ DUO

nový vibe

len
15,7 kcal
66,7 kJ
v 100 ml

**NA PRVÝKRÁT VIEŠ,
ŽE JE TO LÁSKA.**

Môžeš byť kdekoľvek,
keď sa jej napiješ, prinesie ti
oslobodujúcu chuť slnka,
šťavnatosti a bosých nôh.

BEZ
UMELÝCH
SLADIDIEL
A FARBIV

NOVINKA
*mango
a marakuja*

Chutí ako tvoj čas
len na seba.

www.lucka.sk